

Debreceni Bárczi Gusztáv Egységes Gyógypedagógiai Módszertani Intézmény,  
Általános Iskola, Készségfejlesztő Iskola és Kollégium  
OM azonosító: 038514  
4024 Debrecen, Budai Ézsaiás u. 2.sz.  
Email: [barczy@barczy-debr.edu.hu](mailto:barczy@barczy-debr.edu.hu) Tel.: (52) 349-064

---

**A KÖZÉPSÚLYOS ÉRTELMI FOGYATÉKOS TANULÓK NEVELŐ-OKTATÓ  
MUNKÁJÁT ELLÁTÓ KÉSZSÉGFEJLESZTŐ ISKOLA 11-12. ÉVFOLYAMÁNAK  
KÖZISMERETI KERETTANTERVE**

## Tartalomjegyzék

|                                         |    |
|-----------------------------------------|----|
| Kommunikáció 11-12.....                 | 7  |
| Számolás-mérés 11-12.....               | 17 |
| Környezet és egészségvédelem 11-12..... | 25 |
| Testnevelés 11-12.....                  | 36 |
| Osztályfőnöki óra .....                 | 44 |
| Digitális kultúra .....                 | 50 |
| Ének-zene .....                         | 57 |

## **TANTERVI BEVEZETŐ**

### **Célok és feladatok**

A készségfejlesztő iskola tanulói számára készült kerettanterv célja az egyéni sajátosságokhoz igazodóan a képességeknek és érdeklődésnek megfelelő gyakorlati tevékenységek kiválasztása, a minél teljesebb körű felkészítés az iskola utáni gyakorlati feladatok ellátására. Az évfolyamok közismereti tantárgyai a 9-10. évfolyamokon elért tudásra építenek, azt megerősítik a gyakorlati képzés céljainak és feladatainak függvényében. A képzés célja, hogy kialakítsa a tanulóban az igényt a felnőtt életben szükséges tevékenységek elsajátítása, ellátása és minél önállóbb gyakorlása iránt, támogassa a gyakorlati műhelyekben elengedhetetlen praktikus készségek, figyelem, fegyelem, motiváció, pontosság, türelem kialakulását. A képzés feladata a munkafolyamat ellátásának, a munkatevékenységeket támogató készségeknek tudatos, célorientált fejlesztése, a kitartás megalapozása. A képzés során törekedni kell az egyéni képességstruktúra feltérképezésére és minél teljesebb körű fejlesztésére az eltérő szükségletek alapján. A gyakorlati oktatás során szem előtt kell tartani a hétköznapi életben előforduló felhasználások bemutatását, a gyakorlatias elsajátítást, a tevékenységek szükségességének példáit a felnőtt életben előforduló helyzetekben. A képzés alatt minél több lehetőséget kell adni a szituációs helyzetekben történő megértésre, gyakorlásra. A készségfejlesztő iskola 11-12. évfolyamain a gyakorlati tevékenységek elméleti ismereteit, alapjait is a gyakorlatban, folyamatos bemutatás, ismétlés, gyakorlás keretében célszerű elsajátíttatni. Törekedni kell az egyéni különbségekből, sajátos nevelési igényből adódó tevékenységválasztásra és az egyéni életutak alakulásában szerepet játszó lehetőségek minél teljesebb körű felismertetésére és elfogadására. Kiemelt figyelmet kell fordítani a munkavégzéshez szükséges szociális készségek, kommunikáció, a közösségi magatartás, a kölcsönös segítség, a csapatszellem fejlesztésére. Mindezek eléréséhez fontos a tevékenykedésre, az aktív felnőtt életre ösztönző, cselekvéseken alapuló, a szellemi és fizikai aktivitásra ösztönző, motivált légkör megteremtése.

### **Fejlesztési területek, nevelési célok**

A készségfejlesztő iskolai tanuló a gyakorlati évfolyamokon az erkölcsi nevelés területén szociális kapcsolataiban felkészül a munkahelyi közösségbe történő beilleszkedésre, megismeri a munkatársi kapcsolatok kialakításához szükséges alapelveket. Képes társas kapcsolataiban a közösségi magatartás alapvető formáinak megtartására, alkalmazására, fejlődik feladatainak elvégzéséhez szükséges kötelességtudata. Megismeri és elfogadja az egyéni különbségekből adódó praktikus lehetőségeket, kialakul az egymás segítése iránt érzett igény.

Nemzeti öntudat és hazafias nevelés területén a tanuló érdeklődik környezete szokásai és hagyományai iránt, bővülnek ismeretei a társadalom és az őt körül vevő közösség ünnepeiről, jeles helyszíneiről. Kötődik, és aktívan részt vesz a helyi megemlékezéseken, felismeri a haza legfontosabb értékeit és szimbólumait.

A tanuló az állampolgárságra, demokráciára nevelés terén megismeri, és iskolai keretekben gyakorolja a demokratikus döntési szabályokat, igényli a saját hétköznapi életét meghatározó körülmények megismerését, a befolyásoló tényezőket figyelembe vevő választás lehetőségét,

az önálló döntés szabadságát, aktívan részt vesz a közösség döntéshozatalában. Törekszik a társadalmi elvárásoknak megfelelő magatartásformák, jogok és kötelezettségek betartására.

A tanuló önismeretének és társas kapcsolati kultúrájának fejlesztése során megismeri és elfogadja reális életlehetőségeit, kialakul igénye a felnőtt élet kapcsolatai iránt, tudatosan gyakorolja a különböző helyzetekben szokásos viselkedésformákat. Fejlődik önbizalma, önértékelése, felismeri az érzelmi élet fontosságát és irányíthatóságát. Személyes kapcsolataiban kerül a túlzott bizalmaskodást, kialakul magatartásában a felnőtt mértéktartás.

A tanuló tudatosan törekszik a testi és lelki egészségre nevelés területén az egészséges életmód szabályainak betartására, ismeri és kerül a káros hatásokat. Megalapozódik a munkatevékenységek megkezdéséhez szükséges fizikai és lelki alkalmasság, fejlődik a kitartás, a tevékenységek végig vitelének igénye.

A készségfejlesztő iskolai évfolyamokon a tanulóban mélyül a családi életben elfoglalt szerepének ismerete, társas kapcsolataiban felismeri az érzelmi kötődések és kapcsolatok új formáit. Megismeri felnőtt élete családi életlehetőségeit, a családi, lakóotthoni együttélések alternatíváit. Gyakorolja a konfliktushelyzetek megoldásának lehetőségeit, törekszik a nézeteltérések kulturált megoldására, a kialakult kompromisszumokat elfogadja.

Felelősségvállalás másokért, önkéntesség területén a tanulóban megerősödik a másokra való odafigyelés igénye, szívesen törekszik közösségében a segítségnyújtásra. Felismeri gyakorlati tevékenységében az önmaga és mások testi és lelki épségének megóvása érdekében szükséges körültekintő magatartás fontosságát.

A fenntarthatóság, környezettudatosság területén a készségfejlesztő iskolai nevelés-oktatás tovább tudatosítja a tanulóban az egyén és a környezet egymásra hatásának jelentőségét, a környezet kímélésének fontosságát. Felkészít a munkatevékenységek végzése közben és a mindennapi felnőtt élet tevékenységeiben felmerülő környezeti hatások megértésére, a káros jelenségek elkerülésére, az elvárható óvatosság és mértéktartás szem előtt tartására.

A pályaaorientációs fejlesztés során a tanuló felkészül a gyakorlati képzést követően a számára elérhető munkatevékenységben történő részvételre, amelynek része az alapvető képességek és készségek feltérképezése mellett az egyéni motivációk és elképzelések összehangolása. A képzés fő felelőssége a tanuló érdekében a pályaaorientáció terén egyénre szabott megoldásokkal az érdeklődés, az alkalmasság és lehetőségek függvényében a megfelelő képzési profil kialakítása.

Gazdasági és pénzügyi nevelés terén a tanuló ismeretei bővülnek a felnőtt társadalom munkamegosztásának rendjéről, a családban elvárható feladatokról és a személyes felelősségi körébe tartozó lehetőségekről. Tudatosul az anyagokkal és energiával történő takarékoság fontossága, az életvitel tervezésének, a gazdálkodásnak a jelentősége a mindennapi életben.

A médiatudatosságra nevelés során a tanuló elsajátítja az elektronikus információhordozók célszerű és szükségszerű felhasználását, felismeri a virtuális valóság és „igazi” valóság közötti eltéréseket, fenntartással fogadja a média híreket. Megismeri a munkatevékenységekhez szükséges információk elérésének lehetőségeit.

Tanulás tanítása terén a tanuló igényli a gyakorlatba ágyazott ismeretsajátítást, elfogadja a folyamatos önképzés szükségességét a változó világhoz történő alkalmazkodás érdekében.

Fejleszti és alkalmazza az önképzésben az iskolai pályafutása során elsajátított tanulási technikákat. Megőrzi kíváncsiságát a környezet változásai iránt és igyekszik a változásokat beépíteni ismereteibe, alkalmazni az új lehetőségeket.

### **Kulcskompetenciák, kompetenciafejlesztés**

A készségfejlesztő iskola az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterület fejlesztése során eléri, hogy a tanuló bekapcsolódik kommunikációs helyzetekbe, alkalmazza társas kapcsolataiban az elsajátított érintkezési formákat. Fejlődik beszédértése, főleg a gyakorlatban szükséges nyelvi kompetenciák terén, beszédprodukciójában igyekszik a pontos, érthető információk átadására. Az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterület fő felelőssége a beszédbátorság fejlesztésén, az alternatív kommunikációs eszközök minél pontosabb használatán, a megértés és az önmaga megértetésének támogatásán van.

A matematikai kompetenciaterület fejlesztése során a tanuló gyakorolja a mindennapi élethelyzetekben lényeges logikai, matematikai ismereteket, elsajátítja és a gyakorlati feladatok elvégzésénél alkalmazza a szükséges matematikai ismereteket. Fontos a kompetenciaterület ismereteinek folyamatos, gyakorlati tevékenységekkel történő megerősítése az elméletieskedés elkerülése. A tanuló ismeretei elmélyülnek az őt körülvevő világ térbeli és időbeli viszonyairól.

A természettudományos és technikai kompetenciaterület fejlődésére jellemző, hogy a tanuló érdeklődik a környezet jelenségei iránt, képessé válik megfigyelésekre és a történések pontos megfogalmazására. Különösen nagy hangsúly helyeződik a gyakorlati képzéssel összefüggő természeti és technikai ismeretek támogatására.

A tanuló képes a digitális kompetencia terület fejlesztésének eredményeként az infokommunikációs eszközök megfelelő segítségnyújtás melletti alkalmazására, felismeri a digitális technika értékeit. Megfelelő mértéktartással, a személyes információk megóvásával, kontrollálva használja az informatikai eszközöket a tanulásban és szabadidejében.

Szociális és állampolgári kompetenciaterületen tanuló felismeri helyét és szerepét szűkebb környezetében, képes a környezet kapcsolatrendszerében elhelyezni önmagát. Megerősödik a másokra való odafigyelés és a segítőkészség igénye, fejlődik toleráns, elfogadó magatartása.

Igényli a közösség életében való aktív részvételt, iskolai környezetben gyakorolja a döntési helyzeteket. Megalapozódnak ismeretei az állam és az önkormányzat demokratikus intézményrendszeréről, tájékozott az ügyintézés és segítségnyújtó ellátások elérhetőségéről.

A kezdeményező képesség és vállalkozói kompetencia területén a tanuló megismeri és megtapasztalja a tevékenységek megkezdéséhez és elvégzéséhez szükséges erőfeszítés értékét, kialakul a munkatevékenységek befejezése iránti igény.

Az esztétikai és művészeti tudatosság terén tovább fejlődik a tanuló önálló ízlésvilága, kialakul az igény a társadalmi normákon belül a saját stílusra környezetében, megjelenésében.

Különösen nagy hangsúly helyeződik a gyakorlati ismeretekhez szükséges szín- és formaismeret terén szükséges differenciálásra, tapasztalatokra, megfigyelésekre.

Hatékony, önálló tanulás területén a tanuló motiválttá válik és képességeinek megfelelő mértékben megismeri és alkalmazza az önálló ismeretszerzés eszközeit, megfigyeli és igyekszik értelmezni környezete jelenségeit, a környezetében élők tevékenységét. Képes segítséget kérni és megfelelő formában elfogadni, próbálja és meri kérdéseit megfogalmazni.

## Egységesség és differenciálás

A készségfejlesztő iskolában az egységesség és differenciálás elve az azonos életkori csoportokban történő oktatási rendszerben is biztosítja az egyéni haladási ütemnek, az eltérő képességeknek, a reális életlehetőségeknek a figyelembe vételét, az adaptív oktatás alkalmazását. Az adaptív oktatás lehetőséget ad az eltérő képességű, másodlagos sérülésekkel is küzdő tanulók számára egyéni tanulási utak kijelölésére, a rehabilitációs és rehabilitációs foglalkozások támogató jellegének tervezésére. A fejlesztésben a fő hangsúly nem a műveltségtartalmak elsajátításán, hanem a meglévő képességelőnyökre építve az alapvető kompetenciák kialakításán van. Az évfolyamokon a tanulók felkészülnek az eltérő érdeklődés és kompetenciastruktúra szerint a felnőtt életben betölthető eltérő lehetőségek megismerésére, kiválasztására. Az gyakorlati évfolyamok során a differenciálást legfőképpen az egyéni életlehetőségek, képességek felismertetésén keresztül az eltérő felnőtt életkori tevékenységek és a különböző életcélok kitűzésével kell elérni.

### A tantárgyak struktúrája és a hozzájuk tartozó óraszámok

| Műveltségi terület                | Tantárgy                               | 11. évfolyam                          | 12. évfolyam                          |
|-----------------------------------|----------------------------------------|---------------------------------------|---------------------------------------|
| Magyar nyelv és irodalom          | <b>Kommunikáció</b>                    | <b>2</b>                              | <b>2</b>                              |
| Matematika                        | <b>Számolás-mérés</b>                  | <b>2</b><br><b>szabad időkeretből</b> | <b>2</b><br><b>szabad időkeretből</b> |
| Természettudomány és földrajz     | <b>Környezet- és egészségvédelem</b>   | <b>2</b>                              | <b>2</b>                              |
| Testnevelés és egészségfejlesztés | <b>Testnevelés</b>                     | <b>5</b>                              | <b>5</b>                              |
|                                   | <b>Osztályfőnöki óra</b>               | <b>1</b>                              | <b>1</b>                              |
| Technológia                       | <b>Digitális kultúra</b>               | <b>1</b><br><b>szabad időkeretből</b> | <b>1</b><br><b>szabad időkeretből</b> |
| Művészetek                        | <b>Ének-zene</b>                       | <b>1</b><br><b>szabad időkeretből</b> | <b>1</b><br><b>szabad időkeretből</b> |
| Gyakorlati tevékenység            | <b>Készségfejlesztő kerettantervek</b> | <b>20</b>                             | <b>20</b>                             |
| Összesen                          |                                        | <b>34</b>                             | <b>34</b>                             |

A készségfejlesztő iskola gyakorlati évfolyamain a kommunikáció tantárgy felkészít a minél önállóbb életvezetéshez, az egyszerű munkafolyamatok elsajátításához és a munkavállaláshoz szükséges elsődlegesen verbális és az egyéni sajátosságoktól függően nonverbális információk, utasítások, megértésére és az adekvát, a feladathelyzetekben szükséges beszédprodukció vagy alternatív kommunikációs csatorna alkalmazására.

A tantárgy tanulása során az előkészítő évfolyamokon elsajátított ismeretekre alapozva, az egyéni képességek szintjéből kiindulva kell különös hangsúlyt fektetni a minél érthetőbb kommunikáció kialakítására. Verbális kommunikáció esetén cél a helyes hangképzés, a minél érthetőbb beszéd, a megfelelő tartalmi mondanivaló fejlesztése, az olvasott és hallott tartalom megértésének gyakorlása, elmélyítése.

A nonverbális kommunikációs csatornák alkalmazásában lehetőség szerint törekedni kell a minél pontosabb, árnyaltabb kifejezésmódok kidolgozására, a gyakorlatban lehető legegyszerűbben alkalmazható, jól érthető formában kidolgozott rendszerre. A tantárgy célja, hogy a készségfejlesztő iskolai tanulók nyitottá váljanak kommunikációs feladatok megoldására, minél nagyobb motiváció alakuljon ki a környezettel történő kapcsolatteremtésre, pozitív tapasztalatokkal éljék meg kommunikációs kompetenciájukat.

Folyamatosan legyen a tanulónak igénye a környezet megismerésére, a kíváncsiság legyen része mindennapi gondolatainak, alakuljon ki, hogy a kommunikáció a megismerés egyik fontos eszköze.

A tantárgy tanulása során fejlődjön a verbális kommunikáció és a metakommunikáció összhangja. A tantárgy feladata elérni, hogy a tanulóban fejlődjön az igény arra, hogy környezete közléseit, információit megértse és önmagát megértesse környezetével. A tanuló képességeihez mértén kapcsolódjon be társas érintkezésekbe, alkalmazza kommunikációs ismereteit, vegyen részt a különféle beszédhelyzetekben.

Kommunikációs helyzetekben ismerje fel a kapott egyszerű információk lényegét, tudja a kapott ismereteket megfelelően értelmezni és képes legyen véleményt alkotni, élményeit megosztani.

Próbálja a gyakorlati tevékenységekhez szükséges ismereteit írásos kommunikációval is bővíteni, a mindennapi tevékenységekhez kapcsolódó olvasási és írási feladatokat elvégezni. Egyre bővebb szókinccsel legyen képes érzéseit, kívánságait, problémáit kifejezni.

A tantárgy tanítása különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén a szabályok megértésének és a társadalmilag elfogadott viselkedési normák alkalmazásának támogatásával, a közösségi lét és kommunikáció összhangjának erősítésével, a verbális és nem verbális kommunikációs jelzések összhangjának elősegítésével.

A nemzeti öntudat, hazafias nevelés területén elősegíti a közvetlen környezet megismerését, a nemzeti jelképek, ünnepek kommunikációs szokásrendszerének, jelentőségének és értékeinek megértését.

A tantárgy az állampolgárságra és demokráciára nevelés területén szerepet játszik a nyomtatott és elektronikus sajtó híreinek megismertetésén, figyelésén keresztül a demokratikus intézményrendszer működésének és eseményeinek értelmezésében, a demokratikus jogok és kötelezettségek gyakorlásának támogatásában.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztését a saját tapasztalatok társakkal történő megosztásával, a más személyekkel kapcsolatos események iránti érdeklődés felkeltésével támogatja.

A családi életre nevelés területét az együtt élés szabályainak, a családi eseményeken történő viselkedésnek a megerősítésével, a családi és párkapcsolatok fontosságának tudatosításával szolgálja.

A testi és lelki egészségre nevelés fejlesztési területet az érzelmi élettel és az egészséggel, életmóddal kapcsolatos kommunikációs kultúra egyre árnyaltabb alkalmazásának elérésével segíti.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség területet a gyakorlati tevékenységek veszélyeinek és a balesetek elkerülésének felismertetésével támogatja.

Elmélyíti a fenntarthatóság és környezettudatosság fejlesztési terület ismereteit a tevékenységekhez szükséges eszközök, anyagok és energia felhasználásával kapcsolatos tudatosság irányításával.

A pályaaorientáció területét a tantárgy a gyakorlati munkavégzés és a munkavállalás szabályainak, lehetőségeinek, fontosságának bemutatásával és az egyéni érdeklődés felismertetésével segíti.

A gazdasági és pénzügyi nevelés fejlesztési területen a tanuló egyre jobban megismeri a felnőtt társadalom munkaalapú berendezkedését, a családi munkamegosztás, a munkabér és más jövedelmek ésszerű beosztásának fontosságát.

Médiatudatosságra nevelés területén a tantárgy segít elsajátítani az audiovizuális eszközök helyes és mértékletes alkalmazásának szabályait, a média alkalmazását információszerezésre.

A tanulás tanítása fejlesztési területen a tantárgy segíti a változások megismerésében a kommunikációs technikák alkalmazásának elsajátítását.

#### JAVASOLT ÓRAKERET

| Tematikai egység                                          | 11. | 12. | 11-12. |
|-----------------------------------------------------------|-----|-----|--------|
| <b>Anyanyelv. Beszédfejlesztés</b>                        | 20  | 20  | 40     |
| <b>Olvasás - írás</b>                                     | 30  | 30  | 60     |
| <b>Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése.</b> | 22  | 22  | 44     |

## 11. évfolyam

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 1. Anyanyelv. Beszédfejlesztés.                                                                                                                                                                                           | Óraszám: 20 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 1. Verbális kommunikáció fejlesztése: szókincsét, nyelvhelyességét bővíteni. Nonverbális kommunikáció fejlesztése: képek, szimbólumok, piktogramok felismerése és használata, metakommunikáció alkalmazásának fejlesztése |             |
| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                           |             |
| Fejlesztési tevékenységek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                           |             |
| <div>1. Növelje ismereteit és kommunikációs késztetését.</div> <div>2. Képességeinek megfelelő szókincssel és nyelvi formátumban beszéljen.</div> <div>3. Ismerje fel a településén meglévő és országosan ismert nevezetes épületeket (saját település, főváros, ország) és tudja azok funkcióit.</div> <div>4. Bővítse saját lakásával a lakásfenntartással kapcsolatos ismereteit.</div>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                           |             |
| Fejlesztési ismeretek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                           |             |
| <div>1. Nyelvi kifejezésformák használata a beszéd, képolvasás, olvasás, írás során.</div> <div>2. Szókincsfejlesztés.</div> <div>3. Meglévő ismeretek bővítése különböző témakörökben az olvasás segítségével (egészségügyi-, háztartási ismeretek, munkaügyek).</div> <div>4. Szabadidő tervezése (aktív pihenés), családi események, ünnepek.</div> <div>5. Tapasztalatszerzés a településen (utcán), közlekedési útvonalak.</div> <div>6. Az iskola (munkahely, általa látogatott intézmények) környékéről térkép készítése.</div> <div>7. Lakás használatával kapcsolatos praktikus ismeretek (fogyasztásmérő, szemétszállítás időpontjai, postaláda használata).</div>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                           |             |
| Tanulói tevékenységek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                           |             |
| <div>1. Artikulációs gyakorlatok, a kiejtés javítása.</div> <div>2. A tanult nyelvtani kifejezések, fordulatok alkalmazása.</div> <div>3. Szavak gyűjtése (szófajok szerint azonos alakú, többjelentésű szavak, szinonim fogalmak, ellentétpárok).</div> <div>4. A szövegértés folyamatos ellenőrzése változatos témákban. (Egészségmegőrzés, káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése, tisztítószerek, élelmiszerek, háztartási gépek használati utasítása, ételreceptek, prospektusok, közlekedési fogalmak, menetrend, műsorújság, háztartási fogyasztásmérők számlái, a fogyasztásmérő leolvasása, biztonsági lezárása, hibabejelentés).</div> <div>5. Családi alkalmakkal, ünnepi események tervezésével, ajándékozással kapcsolatos tapasztalatok megosztása.</div> <div>6. Séta, nevezetességek, kirakat nézése (alkalmas ajándék keresése).</div> <div>7. Térképének tanulmányozása, ismerős helyek keresése, (alternatív) útvonalak tervezése, helyek bejárása, saját útvonal megrajzolása.</div> <div>8. Lakás, otthon (helységek, saját lakrész, szépítése), vendégfogadás (alkalmazkodás a lakókörnyezethez, kulturált zenehallgatás).</div> |                                                                                                                                                                                                                           |             |
| Fogalmak:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                           |             |
| Aktuális nyelvtani fogalmak és szabályok, felmerülő fogalmak tisztázása, értelmezése. háztartási energia mérőóra, fogyasztás, számla.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                           |             |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 2. Olvasás - írás                                                                                                                  | Óraszám: 30 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| A témakör nevelési-<br>fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | Olvasás útján információt szerezni, egyszerűbb rövid szöveget írni, figyelemmel a formai követelményekre (dátum, aláírás, címzés). |             |
| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                    |             |
| Fejlesztési tevékenységek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                    |             |
| <div>1. Olvasási technikáját fokozatosan javítani.</div> <div>2. Olvashatóan írjon, az egyszerű hibákat találja meg és javítsa ki.</div> <div>3. Valós eseményeket néhány mondattal mondjon el.</div> <div>4. Rövid történet, irodalmi alkotást olvasson el, a szereplőket önállóan jellemezze, történetet képek/kérdések segítségével mondjon el.</div> <div>5. Adott űrlap kérdéseire megfelelő válaszokat írjon be, törekedjen a feladat önálló megoldására.</div> <div>6. Tudjon képeslapot, levelet írni (lap vásárlásától a feladásig, borítékot megcímezni önállóan vagy segítséggel).</div>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                    |             |
| Fejlesztési ismeretek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                    |             |
| <div>1. Olvasás gyakorlása, újságolvasás.</div> <div>2. Rövid novella, vers, hírlapi tudósítás olvasása.</div> <div>3. Hallott, olvasott szöveg értelmezése.</div> <div>4. Írás gyakorlása (írás tempójának fokozása).</div> <div>5. Az írás külalakjának, rendezettségének tudatos javítása.</div> <div>6. Személyi adatok ismerete, helyes leírása.</div> <div>7. Kérdőív, tesztlap kitöltése.</div> <div>8. Önálló fogalmazás (önéletrajz, motivációs levél) írása.</div> <div>9. Levél, üdvözlőlap önálló megírása, megcímezése.</div> <div>10. Keltezés értelmezése és helyes leírása.</div> <div>11. Napirend leírása, jegyzet, emlékeztető, esetleg napló készítése (naptárban).</div> <div>12. Önellenőrzés. Hibák megtalálása és javítása.</div>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                    |             |
| Tanulói tevékenység:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                    |             |
| <div>1. Hangos olvasás megfelelő intonációval, kifejezően, néma olvasás, szövegértés.</div> <div>2. Egymás kézírásának olvasása.</div> <div>3. Másolás, írás, diktálás után.</div> <div>4. Űrlap kitöltése személyi adatokkal.</div> <div>5. Szavak írása másolással, tollbamondással</div> <div>6. Levél közös megfogalmazása hiányzó osztálytársnak, rövid üdvözlő küldése (papír alapú, e-mail, sms).</div> <div>7. Egy nap eseményeinek önálló leírása néhány mondatban (napló, naptári bejegyzés).</div> <div>8. Elemi szövegelemzés (élethelyzetek, érzelmek, emberi kapcsolatok felismerése, megértése).</div> <div>9. Személyére vonatkozó kérdések elolvasása, helyes válasz 1-1 szóban.</div> <div>10. Általános tájékozottságra, irányuló kérdésekre helyes válasz kiválasztása, jelölése.</div> <div>11. Megadott időpontokhoz tevékenységek írása, időrendbe állítás keltezés alapján.</div> <div>12. Rövidebb szöveg áttekintése, saját munka összehasonlítása a társakéval.</div> <div>13. Hírek gyűjtése az ország különböző tájairól (események, szereplők, helyszínek).</div> <div>14. Szabadidő kulturált eltöltése, a könyvtár használata (kölcsonzés, könyv, CD, DVD), saját hobby megtalálása, a magányos és társas alkalmak egészséges arányának megkeresése.</div> |                                                                                                                                    |             |

**Fogalmak:**

Olvasási technikával kapcsolatos kifejezések. Ismeretlen fogalmak értelmezése, régi és népies kifejezések, betűforma, sorköz, szóköz, kihagyás, mondat, írásjelek, igazolvány, személyi szám, állampolgárság, aláírás felelőssége, lakcím, kerület, irányítószám, napló, beszámoló, e-mail, sms, megszólítás, tartalom, aláírás, címzés, bélyeg, postaláda, feladás, életkor, kedvenc étel, legjobb barát, legkedvesebb időtöltés, munka, pihenés, szórakozás, elfoglaltság, jókívánság, elköszönés, dátum, megye, város, község, falu, tanya, országhatár, perc, másodperc, idő, gyorsaság, külalak, lényeges és lényegtelen hibák, saját könyv, kölcsönzés, határidő, könyvtári kölcsönzőjegy,

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                          |             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              | 3. Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése.                                                                                    | Óraszám: 22 |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                | 1. Szabadidejét változatos tartalommal megtervezni.<br>2. Médiatartalmak és eszközök időbeli és tartalmi korlátokkal történő használata. |             |
| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                          |             |
| Fejlesztési tevékenységek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                          |             |
| 1. Könyveket és más információhordozókat rendeltetésszerűen, kíméletesen, célorientáltan használjon.<br>2. Legyen képes a médiából szerzett ismereteket korának és képességeinek megfelelően, az egészségre, érzékszervekre, környezetre vonatkozóan adekvátan értelmezni és használni.<br>3. Tudjon érzelmileg művészeti alkotásokra ráhangolódni (irodalom, film, képzőművészet, zene, színház).<br>4. Képességeinek megfelelően tudjon fényképezni, videózni, hangfelvételeket készíteni és visszajátszani.<br>5. Törekedjen a változatos, kulturált szabadidő eltöltésre (olvasás, zenehallgatás, rejtvényfejtés, internet használat).<br>6. Igazodjon el a tv-újságban, a teletext információi és a műsorok között.<br>7. A mindennapi eligazodásnál használatos piktogramok információit ismerje, használja, a piktogramok utasításait tartsa be.<br>8. A médiában megjelenő tartalmakkal (hírek, riportok, reklámok) legyen képes mérlegelni. |                                                                                                                                          |             |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                          |             |
| 1. Könyv, folyóirat, újság, lexikon különbsége. Újságolvasás.<br>2. Tv, Videó, DVD műsorának közös megtekintése (ifjúsági filmek, filmsorozatok epizódjai).<br>3. A valóság és a médiában ábrázolt helyzetek (hihető-hihetetlen) elkülönítése.<br>4. TV-műsorújság átnézése, állandó műsorok időpontja.<br>5. Tágabb környezetben használatos piktogramok megtalálása és értelmezése (mosdó, lift közintézményekben, számítógép, mobiltelefon jelzései, kezelési utasítások).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                          |             |
| Tanulói tevékenység:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                          |             |
| 1. Könyv vásárlása, megbecsülése, saját könyv, kölcsönzés.<br>2. Audiovizuális eszközök szakszerű használata (bekapcsolás, hangerő szabályozása).<br>3. Film(részlet) megtekintése, megbeszélése.<br>4. A filmekben látottak és a valóság viszonya, példák gyűjtése, csoportosítása (az utánzás veszélyeinek tudatosítása).<br>5. Reklámok, egyes televízió műsorok (valóság-show) mögöttes tartalmának kritikus                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                          |             |

értelmezése.

6. Tv-újság olvasgatása, adott műsorok keresése időpont és cím alapján. (Teletextről műsor kiválasztása, megkeresése).
7. Programfüzet átnézése (kulturális és szabadidő programok, helyi programok).
8. Következtetések, reakciók (képek, mozgóképek értelmezése, saját viselkedés elemzése videofelvétel, fotó alapján), helyes, helytelen differenciálása.
9. Eszközök használata a használati utasítás szerint.
10. Fényképek készítése és visszanézése (arckifejezések értelmezése).
11. Piktogramok gyűjtése, értelmezése (ki talál többet, mit jelent?).
12. Levélben kapott feladat néma elolvasása, elvégzése.
13. Keresztrejtvény közös megfejtése.
14. Versenyek, játékok (kvíz, szójáték, kitalálás, most mutasd meg..).
15. TV-bemondó szerepjáték

**Fogalmak:**

Mesebeli lények (kitalált lények), tv-csatornák, játék- és ismeretterjesztő filmek, vetélkedők, valóság, fantázia. Felmerülő ismeretlen fogalmak tisztázása, régi korok, történelmünk nagyjai, mozi, színház, koncert, múzeumok, szabadtéri programok, meghatározások, szó kiegészítése, folytatása, rokon értelmű szavak, címzett, piktogramok és jelentésük. (veszélyt jelző piktogramok, színek, rövid feliratok) Múlt-, jelen- és jövő idő, ismeretlen szavak magyarázata, irigy, jószívű, segítőkész, vers, rím, ritmus, ismeretlen kifejezések magyarázata, versek szavainak értelmezése, megbeszélése.

## 12. évfolyam

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 1. Anyanyelv. Beszédfejlesztés.                                                                                                                                                                                           | Óraszám: 20 |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| A témakör nevelési fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 1. Verbális kommunikáció fejlesztése: szókincsét, nyelvhelyességét bővíteni. Nonverbális kommunikáció fejlesztése: képek, szimbólumok, piktogramok felismerése és használata, metakommunikáció alkalmazásának fejlesztése |             |
| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                           |             |
| Fejlesztési tevékenységek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                           |             |
| <div>1. Növelje ismereteit és kommunikációs késztetését.</div> <div>2. Képességeinek megfelelő szókinccsel és nyelvi formátumban beszéljen.</div> <div>3. Ismerje fel a településén meglévő és országosan ismert nevezetes épületeket (saját település, főváros, ország) és tudja azok funkcióit.</div> <div>4. Bővítse saját lakásával a lakásfenntartással kapcsolatos ismereteit.</div>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                           |             |
| Fejlesztési ismeretek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                           |             |
| <div>1. Nyelvi kifejezésformák használata a beszéd, képolvasás, olvasás, írás során.</div> <div>2. Szókincsfejlesztés.</div> <div>3. Meglévő ismeretek bővítése különböző témakörökben az olvasás segítségével (egészségügyi-, háztartási ismeretek, munkaügyek).</div> <div>4. Szabadidő tervezése (aktív pihenés), családi események, ünnepek.</div> <div>5. Tapasztalatszerzés a településen (utcán), közlekedési útvonalak.</div> <div>6. Az iskola (munkahely, általa látogatott intézmények) környékéről térkép készítése.</div> <div>7. Lakás használatával kapcsolatos praktikus ismeretek (fogyasztásmérő, szemétszállítás időpontjai, postaláda használata).</div>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                           |             |
| Tanulói tevékenységek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                           |             |
| <div>1. Artikulációs gyakorlatok, a kiejtés javítása.</div> <div>2. A tanult nyelvtani kifejezések, fordulatok alkalmazása.</div> <div>3. Szavak gyűjtése (szófajok szerint azonos alakú, többjelentésű szavak, szinonim fogalmak, ellentétpárok).</div> <div>4. A szövegértés folyamatos ellenőrzése változatos témákban. (Egészségmegőrzés, káros szenvedélyek kialakulásának megelőzése, tisztítószerek, élelmiszerek, háztartási gépek használati utasítása, ételreceptek, prospektusok, közlekedési fogalmak, menetrend, műsorújság, háztartási fogyasztásmérők számlái, a fogyasztásmérő leolvasása, biztonsági lezárása, hibabejelentés).</div> <div>5. Családi alkalmakkal, ünnepi események tervezésével, ajándékozással kapcsolatos tapasztalatok megosztása.</div> <div>6. Séta, nevezetességek, kirakat nézése (alkalmas ajándék keresése).</div> <div>7. Térképének tanulmányozása, ismerős helyek keresése, (alternatív) útvonalak tervezése, helyek bejárása, saját útvonal megrajzolása.</div> <div>8. Lakás, otthon (helységek, saját lakrész, szépítése), vendégfogadás (alkalmazkodás a lakókörnyezethez, kulturált zenehallgatás).</div> |                                                                                                                                                                                                                           |             |
| Fogalmak:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                           |             |
| Aktuális nyelvtani fogalmak és szabályok, felmerülő fogalmak tisztázása, értelmezése. háztartási energia mérőóra, fogyasztás, számla.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                           |             |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 2. Olvasás - írás                                                                                                                  | Óraszám: 30 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Olvasás útján információt szerezni, egyszerűbb rövid szöveget írni, figyelemmel a formai követelményekre (dátum, aláírás, címzés). |             |
| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                    |             |
| Fejlesztési tevékenységek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                    |             |
| <div>1. Olvasási technikáját fokozatosan javítani.</div> <div>2. Olvashatóan írjon, az egyszerű hibákat találja meg és javítsa ki.</div> <div>3. Valós eseményeket néhány mondattal mondjon el.</div> <div>4. Rövid történet, irodalmi alkotást olvasson el, a szereplőket önállóan jellemezze, történetet képek/kérdések segítségével mondjon el.</div> <div>5. Adott űrlap kérdéseire megfelelő válaszokat írjon be, törekedjen a feladat önálló megoldására.</div> <div>6. Tudjon képeslapot, levelet írni (lap vásárlásától a feladásig, borítékot megcímezni önállóan vagy segítséggel).</div>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                    |             |
| Fejlesztési ismeretek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                    |             |
| <div>1. Olvasás gyakorlása, újságolvasás.</div> <div>2. Rövid novella, vers, hírlapi tudósítás olvasása.</div> <div>3. Hallott, olvasott szöveg értelmezése.</div> <div>4. Írás gyakorlása (írás tempójának fokozása).</div> <div>5. Az írás külalakjának, rendezettségének tudatos javítása.</div> <div>6. Személyi adatok ismerete, helyes leírása.</div> <div>7. Kérdőív, tesztlap kitöltése.</div> <div>8. Önálló fogalmazás (önéletrajz, motivációs levél) írása.</div> <div>9. Levél, üdvözlőlap önálló megírása, megcímezése.</div> <div>10. Keltezés értelmezése és helyes leírása.</div> <div>11. Napirend leírása, jegyzet, emlékeztető, esetleg napló készítése (naptárban).</div> <div>12. Önellenőrzés. Hibák megtalálása és javítása.</div>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                    |             |
| Tanulói tevékenység:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                    |             |
| <div>1. Hangos olvasás megfelelő intonációval, kifejezően, néma olvasás, szövegértés.</div> <div>2. Egymás kézírásának olvasása.</div> <div>3. Másolás, írás, diktálás után.</div> <div>4. Űrlap kitöltése személyi adatokkal.</div> <div>5. Szavak írása másolással, tollbamondással</div> <div>6. Levél közös megfogalmazása hiányzó osztálytársnak, rövid üdvözlés küldése (papír alapú, e-mail, sms).</div> <div>7. Egy nap eseményeinek önálló leírása néhány mondatban (napló, naptári bejegyzés).</div> <div>8. Elemi szövegelemzés (élethelyzetek, érzelmek, emberi kapcsolatok felismerése, megértése).</div> <div>9. Személyére vonatkozó kérdések elolvasása, helyes válasz 1-1 szóban.</div> <div>10. Általános tájékozottságra, irányuló kérdésekre helyes válasz kiválasztása, jelölése.</div> <div>11. Megadott időpontokhoz tevékenységek írása, időrendbe állítás keltezés alapján.</div> <div>12. Rövidebb szöveg áttekintése, saját munka összehasonlítása a társakéval.</div> <div>13. Hírek gyűjtése az ország különböző tájairól (események, szereplők, helyszínek).</div> <div>14. Szabadidő kulturált eltöltése, a könyvtár használata (kölcsonzés, könyv, CD, DVD), saját hobby megtalálása, a magányos és társas alkalmak egészséges arányának megkeresése.</div> |                                                                                                                                    |             |

**Fogalmak**

Olvasási technikával kapcsolatos kifejezések. Ismeretlen fogalmak értelmezése, régi és népies kifejezések, betűforma, sorköz, szóköz, kihagyás, mondat, írásjelek, igazolvány, személyi szám, állampolgárság, aláírás felelőssége, lakcím, kerület, irányítószám, napló, beszámoló, e-mail, sms, megszólítás, tartalom, aláírás, címzés, bélyeg, postaláda, feladás, életkor, kedvenc étel, legjobb barát, legkedvesebb időtöltés, munka, pihenés, szórakozás, elfoglaltság, jókívánság, elkészítés, dátum, megye, város, község, falu, tanya, országhatár, perc, másodperc, idő, gyorsaság, külalak, lényeges és lényegtelen hibák, saját könyv, kölcsönzés, határidő, könyvtári kölcsönzőjegy,

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                          |             |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 3. Médiaismeret. Nem verbális információ értelmezése.                                                                                    | Óraszám: 22 |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 1. Szabadidejét változatos tartalommal megtervezni.<br>2. Médiatartalmak és eszközök időbeli és tartalmi korlátokkal történő használata. |             |
| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                          |             |
| Fejlesztési tevékenységek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                          |             |
| <div>1. Könyveket és más információhordozókat rendeltetésszerűen, kíméletesen, célorientáltan használjon.</div> <div>2. Legyen képes a médiából szerzett ismereteket korának és képességeinek megfelelően, az egészségre, érzékszervekre, környezetre vonatkozóan adekvátan értelmezni és használni.</div> <div>3. Tudjon érzelmileg művészeti alkotásokra ráhangolódni (irodalom, film, képzőművészet, zene, színház).</div> <div>4. Képességeinek megfelelően tudjon fényképezni, videózni, hangfelvételeket készíteni és visszajátszani.</div> <div>5. Törekedjen a változatos, kulturált szabadidő eltöltésre (olvasás, zenehallgatás, rejtvényfejtés, internet használat).</div> <div>6. Igazodjon el a tv-újságban, a teletext információi és a műsorok között.</div> <div>7. A mindennapi eligazodásnál használatos piktogramok információit ismerje, használja, a piktogramok utasításait tartsa be.</div> <div>8. A médiában megjelenő tartalmakkal (hírek, riportok, reklámok) legyen képes mérlegelni.</div> |                                                                                                                                          |             |
| Fejlesztési ismeretek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                          |             |
| <div>1. Könyv, folyóirat, újság, lexikon különbsége. Újságolvasás.</div> <div>2. Tv, Videó, DVD műsorának közös megtekintése (ifjúsági filmek, filmsorozatok epizódjai).</div> <div>3. A valóság és a médiában ábrázolt helyzetek (hihető-hihetetlen) elkülönítése.</div> <div>4. TV-műsorújság átnézése, állandó műsorok időpontja.</div> <div>5. Tágabb környezetben használatos piktogramok megtalálása és értelmezése (mosdó, lift közintézményekben, számítógép, mobiltelefon jelzései, kezelési utasítások).</div>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                          |             |
| Tanulói tevékenység:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                          |             |
| <div>1. Könyv vásárlása, megbecsülése, saját könyv, kölcsönzés.</div> <div>2. Audiovizuális eszközök szakszerű használata (bekapcsolás, hangerő szabályozása).</div> <div>3. Film(részlet) megtekintése, megbeszélése.</div> <div>4. A filmekben látottak és a valóság viszonya, példák gyűjtése, csoportosítása (az utánzás veszélyeinek tudatosítása).</div>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                          |             |

5. Reklámok, egyes televízió műsorok (valóság-show) mögöttes tartalmának kritikus értelmezése.
6. Tv-újság olvasgatása, adott műsorok keresése időpont és cím alapján. (Teletextről műsor kiválasztása, megkeresése).
7. Programfüzet átnézése (kulturális és szabadidő programok, helyi programok).
8. Következtetések, reakciók (képek, mozgóképek értelmezése, saját viselkedés elemzése videofelvétel, fotó alapján), helyes, helytelen differenciálása.
9. Eszközök használata a használati utasítás szerint.
10. Fényképek készítése és visszánézése (arckifejezések értelmezése).
11. Piktogramok gyűjtése, értelmezése (ki talál többet, mit jelent?).
12. Levélben kapott feladat néma elolvasása, elvégzése.
13. Keresztrejtvény közös megfejtése.
14. Versenyek, játékok (kvíz, szójáték, kitalálás, most mutasd meg..).
15. TV-bemondó szerepjáték

#### **Fogalmak:**

Mesebeli lények (kitalált lények), tv-csatornák, játék- és ismeretterjesztő filmek, vetélkedők, valóság, fantázia. Felmerülő ismeretlen fogalmak tisztázása, régi korok, történelmünk nagyjai, mozi, színház, koncert, múzeumok, szabadtéri programok, meghatározások, szó kiegészítése, folytatása, rokon értelmű szavak, címzett, piktogramok és jelentésük. (veszélyt jelző piktogramok, színek, rövid feliratok) Múlt-, jelen- és jövő idő, ismeretlen szavak magyarázata, irigy, jószívű, segítőkész, vers, rím, ritmus, ismeretlen kifejezések magyarázata, versek szavainak értelmezése, megbeszélése.

|                                                                             |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |
|-----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végén.</b></p> | <p>A tanuló képes</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. az olvasott szöveg megértésére, a tartalom rövid összefoglalására, a tanulság levonására.</li> <li>2. rendezett külalakkal, olvashatóan írni, az egyszerű hibákat megtalálni, javítani,</li> <li>3. a tanultakat jó helyzetfelismeréssel önállóan alkalmazni,</li> <li>4. a kommunikációs eszközök és sajtótermékek kínálatából érdeklődésének megfelelő értékes tartalmakból ismereteket szerezni.</li> </ol> |
|-----------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## Számolás-mérés 11-12.

A számolás-mérés tantárgy a készségfejlesztő iskola gyakorlati évfolyamain megerősíti a 9-10. évfolyamokon és a gyakorlati tevékenységek során elsajátított ismereteket, készségeket és megalapozza a minél önállóbb életkezdéshez, a gyakorlati tevékenységek elsajátításához és a munkavállaláshoz szükséges számolási, számítási és mérési ismereteket. A tantárgy tananyagának elsajátítása során folyamatosan törekedni kell a mindennapi élethez, önellátáshoz, munkatevékenységekhez gyakorlatba ágyazottan kapcsolódó feladatmegoldásokra, kerülni kell a túlzott elméletieskedést, fontos a műveletek tapasztalati megerősítése különböző mérő- és szemléltető eszközökkel. Nagy hangsúlyt kell helyezni a gyakorlati oktatást megalapozó hossz, súly, terület, kerület, térfogatmérések megtapasztalására, a több, kevesebb mennyiségek felismerésére és a szükséges tevékenységhez az elégséges mennyiség meghatározására, az alapanyagok beosztásának megalapozására. A számolási műveletek gyakorlásán és az alapvető logikai feladatok megoldásán túl a tantárgy feladata a felnőtt lét megismerését segítő térbeli és időbeli tájékozódási ismeretek bővítése, a mindennapi feladatok tervezéséhez szükséges szempontok figyelembevételével. A számolás-mérés tantárgy tanítása lehetőséget ad a családi pénzbeosztás szempontjainak megismerésére, a munkabér értékének felismertetésére, a jövedelmek beosztásának tervezésére, a vásárlások során a fontos és nem szükséges áruk elkülönítésére, a fölösleges költsékezés és túlköltés megelőzésére.

A tantárgy különösen fontos szerepet játszik az erkölcsi nevelés terén a szabályok betartására, a kitartásra és pontosságra neveléssel, a takarékoság szempontjainak felismertetésével és a mennyiségek igazságos elosztására és arányos beosztására nevelésével.

A családi életre nevelés terén felkészít a lakókörnyezetben történő eligazodásra, a havi, heti és napirend munka, tanulás, pihenés, szórakozás ésszerű beosztására és családi jövedelem beosztásának megismerésére és tervezésére.

A fenntarthatóság, környezettudatosság fejlesztési területen támogatja a takarékos, beosztó életvitel tervezésének és kivitelezésének elveit.

Pályaorientáció területén segíti a munkavégzéshez kapcsolódó mérési tevékenységek és számítási műveletek megismerését és elősegíti a szükséges segédeszközök tervezését.

Gazdasági és pénzügyi nevelés területén felkészít a minél önállóbb életvitelhez szükséges gazdálkodási és takarékosági feladatok ellátására.

A tanulás tanítása területén segíti az önálló tervezéshez, gondolkodáshoz szükséges adatok felismerését és gyűjtését.

### JAVASOLT ÓRAKERET

| Tematikai egység                       | 11. | 12. | 11-12. |
|----------------------------------------|-----|-----|--------|
| <b>Térbeli és időbeli tájékozódás</b>  | 10  | 10  | 20     |
| <b>Műveletek</b>                       | 30  | 30  | 60     |
| <b>Mértékegységek, mérések, a pénz</b> | 32  | 32  | 64     |

## 11. évfolyam

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 1. Térbeli és időbeli tájékozódás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Óraszám: 10 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          | 1. Térbeli relációk pontosítása, használata szempontváltásnál is.<br>2. Térbeli tájékozódás fejlesztése elvont szinten a makettektől a térképig.<br>3. Eltérő kijelzőről időpontot megbízhatóan leolvasni.<br>4. Törekvés a pontosságra, a végzett tevékenységhez szükséges időtartamot reálisan megbecsülni, és az adott tevékenységet optimális időkeretekben végezni. |             |
| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |             |
| Fejlesztési tevékenységek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |             |
| 1. Tudjon otthonosan és felelősségteljesen mozogni az iskola és otthona környékén, ismerni az otthon - iskola útvonalát, eligazodni a környező utcákban.<br>2. Képességeinek megfelelő formátumú térképen legyen képes eligazodni.<br>3. Értse meg az időbeliség és az időtartamok közti nagyságrendbeli különbségeket.<br>4. Időpontot pontosan határozzon meg kétféle óra alapján.<br>5. Fontos és időpazarló tevékenységek, időbeosztás.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |             |
| Fejlesztési ismeretek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |             |
| 1. Tájékozódás az otthon és az iskola környékén.<br>2. Alapvető földrajzi ismeretek, térképolvasás, jelzések értelmezése.<br>3. Magyarország térképe.<br>4. Idő. Az időfogalom szűkebb és tágabb kiterjedése (múlt – jelen – jövő). Az idő múlása, korosodás.<br>5. Az óra, napirend, heti beosztás.<br>6. Időegységek a naptól az évig (év, évszakok, hónapok).<br>7. Ismerkedés régmúlt korokkal (történelmi időszakok).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |             |
| Tanulói tevékenység:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |             |
| 1. Tájékozódás szűkebb környezetben: az iskola minden helyiségének, dolgozójának, azok munkahelyeinek megismerése, lehetőség szerint azok felkeresése, az ott kapott megbízatások önálló teljesítése.<br>2. Járművek, útvonalak tanulmányozása térképen (DKV térképen), egyes útvonalak bejárása, felidézése a térképen. Távolságok megtételének lehetőségei, módjai, eszközei (gyalog, tömegközlekedéssel, autóval, hajóval, vonattal, repülőgéppel - piktogramok az internetes térképeken.)<br>3. Saját lakcím leírása, bejelölése a térképen, egymás „meglátogatása” (útvonal meghatározása), távolságok becslése, lemérése, átszámítása.<br>4. Magyarország és Budapest térképének tanulmányozása, piktogramok, színjelzések értelmezése, híradások, események helyszínének megkeresése.<br>5. Időegységek, időtartamok becslése, mérése, időpontok fontossága (nyitva tartások, menetrend, TV-műsor).<br>6. Időegységek a másodperctől az évszázadig.<br>7. Digitális és hagyományos óra jelzéseinek egyeztetése.<br>8. Naptári év, tanév meghatározása évszakok periodikus váltakozása.<br>9. Születési év és jelen év különbségéből az életkor kiszámítása.<br>10. Az év felosztása egy oldalas naptárban nap, hét, hónap, évszak év váltása minden variációban tevékenységek időtartamának meghatározása (mennyi ideig tart az iskolaév, a tavaszi szünet, az ebéd, egy mondat leírása, egy fogmosás). |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |             |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 11. Napi tevékenységek időtartamai, napirend készítése a tevékenységekre fordított időtartamokkal (összesen 24 óra), eseményekhez megfelelő időegység megválasztása.<br>12. Jelenlegi időpont helyes megállapítása.<br>13. Időtartamok kiszámítása a kezdési és befejezési időpontból (egy éves időtartam érzékelése tavaly ilyenkortól mostanáig, a szünidő hosszát kiszámítani utolsó és első tanítási nap alapján).                                                                                                                                                              |
| <b>Fogalmak:</b><br>helyiségek, munkakörök, település, megye, kerület, utca, házszám, középületek, lakóépületek, közterületek, égtájak, földrészek, időpontok meghatározása többféle módon (fél 8, 7.30, 19.30), másodperc, stopperóra, munkaidő, szabadidő, szabadidős tevékenységek, 1 évvel ezelőtt, 1 év óta, 1 év múlva kifejezések értelmezése, régi, ócska, antik, műemlék, időszak, tömegközlekedés, DKV, átszállás, közlekedési csomópont, távolsági és tömegközlekedési eszközök, időegységek nevei, időtartam, tanév, naptári év, évad, szezon, tanítási szünet, szünidő |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 2. Műveletek                                                                                                                                                                                                                                                                          | Óraszám: 30 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | 1. Egyszerű szöveges feladatot megoldani, ehhez a megfelelő műveletet kiválasztani és az adott kérdésre válaszolni.<br>2. Tudatosítani, hogy a személyéhez kapcsolható számjegyek állandóak (születési dátum, személyi szám), használatuk az ellenőrzés és pontosság elengedhetetlen. |             |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |             |
| <b>Fejlesztési tevékenységek:</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. A műveletek eredményét legyen képes megbecsülni, kiszámítani és ellenőrizni.</li> <li>2. Ismerje fel az ellentétes műveletek összefüggéseit.</li> <li>3. Ismerje fel a számok nagyságrendjét, alaki és helyi értékek különbségét megérteni.</li> <li>4. Tudja egyéni képességek szerint elolvasni a számokat és reálisan megkülönböztetni nagyságrendjüket.</li> <li>5. Legyen képes a feladatot logikusan átgondolni és a megfelelő műveletet kiválasztani.</li> <li>6. Legyen képes helyesen megfogalmazni a választ a szöveges feladatban feltett kérdésre.</li> <li>7. Megbízhatóan alkalmazza a számológépet, az eredményt becsléssel ellenőrizze.</li> </ol>                          |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |             |
| <b>Fejlesztési ismeretek:</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Műveletek 100-as körben (egyéni képességekre fokozott figyelemmel).</li> <li>2. Számkör bővítése.</li> <li>3. Számológép használata (ellenőrzés, önellenőrzés).</li> <li>4. Szöveges feladatok (megoldási terv készítése, az eredmény értelmezése, válasz megfogalmazása).</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |             |
| <b>Tanulói tevékenység:</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. A tanult műveletek végzése egyre nagyobb önállósággal egy és kétjegyű számokkal. Tízestátlépés, helyiérték gyakorlása.</li> <li>2. Képességekhez mért önálló számolás, közös ellenőrzés, önálló javítás.</li> <li>3. Összetett, több azonos műveletet tartalmazó feladatok végzése, tagok felcserélése összeadásnál.</li> <li>4. Összeadás és kivonás – az ellentétes műveletek fogalma, ellentétes műveletek összefüggéseinek felismerése.</li> <li>5. Szorzás, osztás fogalma, előfordulása a mindennapi életben.</li> <li>6. Szorzás a számológéppel, ellenőrzése összeadásokkal, osztással.</li> <li>7. Számok, műveleti jelek hibátlan beütése, az eredmény ellenőrzése fordított</li> </ol> |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |             |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>művelettel.</p> <p>8. Nagy számok kiolvasása, ezres, 10-és 100 ezres számjegyeinek megszámlálása, nagyságrendjük megállapítása, teljes számok elolvasása.</p> <p>9. Alaki- és helyi érték differenciálása.</p> <p>10. Helyiértékek megállapítása. 0-t tartalmazó számok kiolvasása, 1, 2, 3, és 4 jegyű számok elolvasása, írása diktálás után, számjegyek egymás alá írása, nagyságrendek megállapítása.</p> <p>11. Árak nézegetése árjegyzékekben a „Túró Ruditól az Audiig”.</p> <p>12. Számok olvasása, nagyságrendek összehasonlítása.</p> <p>13. Telefonszám lejegyzése, elolvasása.</p> <p>14. Szöveges feladatok megbeszélése, szükséges műveletek megállapítása, elvégzése, ellenőrzése, a kapott eredmény értelmezése, eredmény szöveges megfogalmazása.</p> |
| <p><b>Fogalmak</b><br/> egyesek, tízesek, százaskok helye, maradék hozzáadása, számok nevei tízeztől, olcsó, drága, akció, leértékelés, sorrend, ellenőrzés, becslés, kitörlés, javítás, kérdés tisztázása, megválaszolása szóban plusz és mínusz jelentése, a számolásnál és a mindennapi életben, tízezer, százezer, millió, szám, számjegy sorszám fogalmak különbsége, számológép-számítógép különbsége, tervezés, végrehajtás, válasz megfogalmazása</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 3. Mértékegységek, mérések, a pénz                                                                                                                         | Óraszám: 32 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <p>1. Adott mennyiség minél pontosabb kimérése.</p> <p>2. Banki alapfogalmak, tevékenység megismerése.</p> <p>3. A felelős pénzhasználat tudatosítása.</p> |             |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                            |             |
| <p><b>Fejlesztési tevékenységek:</b></p> <p>1. Válassza ki és használja a megfelelő mérőeszközt, mérjen pontosan.</p> <p>2. Ismerje a pénz gondos kezelését, megőrzésének módját (bank).</p> <p><b>Fejlesztési ismeretek:</b></p> <p>1. Mérési gyakorlatok, mértékegységek, mérések.</p> <p>2. A pénz, pénzkezelés, banki ismeretek.</p> <p><b>Tanulói tevékenység:</b></p> <p>1. Különböző típusú mérésekhez megfelelő eszköz kiválasztása, mértékegység meghatározása, mérőeszközök helyes használata.</p> <p>2. Hosszúság-, súly- és térfogat-mérések gyakorlása.</p> <p>3. A napi gyakorlatban használt mennyiségekkel kapcsolatos fogalmak megismerése (csipetnyi só, csepp ecet, borsónyi, diónyi, morzsányi, ujjnyi, hajszálvékony). Hosszúságmérés a gyakorlati tevékenységgel kapcsolatos nagyságrendben.</p> <p>4. Papírpénzek, érmék felismerése, megnevezése, értékük összehasonlítása.</p> <p>5. Összegek kiszámolása, váltások.</p> <p>6. Különböző jövedelemforrások számbavétele.</p> <p>7. Jövedelmek, megélhetési költségek, „rezsi”, villany-, gáz-, telefon-, ebéd-befizetés, BKV-bérlet nagyságrendje, összehasonlítása.</p> <p>8. Számlák befizetésének, pénz feladásának megfigyelése.</p> <p>9. Vásárlások, üzletekben, termékek árainak becslése, ellenőrzése „mennyit tévedtél?”.</p> <p>10. Katalógusokban árák megfigyelése, hasonló áruk keresése több katalógusban.</p> <p>11. Árak és mennyiségek összefüggése. Becslés, javítás.</p> <p>12. Akciós árák, az eredeti és a leszállított ár különbségének kiszámítása.</p> <p>13. Hirdetéseken, plakátokon összegek keresése.</p> |                                                                                                                                                            |             |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 14. Különböző szolgáltatások árai.<br>15. Pénz beosztása. Szükséges és szükségtelen áruk.<br>16. Egyszerűbb banki fogalmak megismerése (bankszámla, bankkártya, átutalás, kamat, meghatalmazás, kód).                                                                                                   |
| <b>Fogalmak</b><br>mértékegység, személy- és konyhai mérleg, mérőszalag, vonalzó, deciliter, liter, bank, bankkártya, csekk, készpénz, jövedelem, adósság, hitel, kölcsön, részletfizetés, takarékoság, több, kevesebb, pontosan annyi, papírpénzek felismerése, címletükről és színükről, megtakarítás |

## 12. évfolyam

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 1. Térbeli és időbeli tájékozódás                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | Óraszám: 10 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | 1. Térbeli relációk pontosítása, használata szempontváltásnál is.<br>2. Térbeli tájékozódás fejlesztése elvont szinten a makettekől a térképig.<br>3. Eltérő kijelzőről időpontot megbízhatóan leolvasni.<br>4. Törekvés a pontosságra, a végzett tevékenységhez szükséges időtartamot reálisan megbecsülni, és az adott tevékenységet optimális időkeretekben végezni. |             |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |             |
| <b>Fejlesztési tevékenységek:</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Tudjon otthonosan és felelősségteljesen mozogni az iskola és otthona környékén, ismerni az otthon - iskola útvonalát, eligazodni a környező utcákban.</li> <li>2. Képességeinek megfelelő formátumú térképen legyen képes eligazodni.</li> <li>3. Értse meg az időbeliség és az időtartamok közti nagyságrendbeli különbségeket.</li> <li>4. Időpontot pontosan határozzon meg kétféle óra alapján.</li> <li>5. Fontos és időpazarló tevékenységek, időbeosztás.</li> </ol> <b>Fejlesztési ismeretek:</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Tájékozódás az otthon és az iskola környékén.</li> <li>2. Alapvető földrajzi ismeretek, térképolvasás, jelzések értelmezése.</li> <li>3. Magyarország térképe.</li> <li>4. Idő. Az időfogalom szűkebb és tágabb kiterjedése (múlt – jelen – jövő). Az idő múlása, korosodás.</li> <li>5. Az óra, napirend, heti beosztás.</li> <li>6. Időegységek a naptól az évig (év, évszakok, hónapok).</li> <li>7. Ismerkedés régmúlt korokkal (történelmi időszakok).</li> </ol> <b>Tanulói tevékenység:</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Tájékozódás szűkebb környezetben: az iskola minden helyiségének, dolgozójának, azok munkahelyeinek megismerése, lehetőség szerint azok felkeresése, az ott kapott megbízatások önálló teljesítése.</li> <li>2. Járművek, útvonalak tanulmányozása térképen (DKV térképen), egyes útvonalak bejárása, felidézése a térképen. Távolságok megtételének lehetőségei, módjai, eszközei (gyalog, tömegközlekedéssel, autóval, hajóval, vonattal, repülőgéppel - piktogramok az internetes térképeken.)</li> <li>3. Saját lakcím leírása, bejelölése a térképen, egymás „meglátogatása” (útvonal meghatározása), távolságok becslése, lemérése, átszámítása.</li> </ol> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |             |

4. Magyarország és Budapest térképének tanulmányozása, piktogramok, színjelzések értelmezése, híradások, események helyszínének megkeresése.
5. Időegységek, időtartamok becslése, mérése, időpontok fontossága (nyitva tartások, menetrend, TV-műsor).
6. Időegységek a másodperctől az évszázadig.
7. Digitális és hagyományos óra jelzéseinek egyeztetése.
8. Naptári év, tanév meghatározása évszakok periodikus váltakozása.
9. Születési év és jelen év különbségéből az életkor kiszámítása.
10. Az év felosztása egy oldalas naptárban nap, hét, hónap, évszak év váltása minden variációban tevékenységek időtartamának meghatározása (mennyi ideig tart az iskolaév, a tavaszi szünet, az ebéd, egy mondat leírása, egy fogmosás).
11. Napi tevékenységek időtartamai, napirend készítése a tevékenységekre fordított időtartamokkal (összesen 24 óra), eseményekhez megfelelő időegység megválasztása.
12. Jelenlegi időpont helyes megállapítása.  
Időtartamok kiszámítása a kezdési és befejezési időpontból (egy éves időtartam érzékelése tavaly ilyenkorától mostanáig, a szünidő hosszát kiszámítani utolsó és első tanítási nap alapján).

#### **Fogalmak:**

helyiségek, munkakörök, település, megye, kerület, utca, házszám, középületek, lakóépületek, közterületek, égtájak, földrészek, időpontok meghatározása többféle módon (fél 8, 7.30, 19.30), másodperc, stopperóra, munkaidő, szabadidő, szabadidős tevékenységek, 1 évvel ezelőtt, 1 év óta, 1 év múlva kifejezések értelmezése, régi, ócska, antik, műemlék, időszak, tömegközlekedés, DKV, átszállás, közlekedési csomópont, távolsági és tömegközlekedési eszközök, időegységek nevei, időtartam, tanév, naptári év, évad, szezon, tanítási szünet, szünidő

| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <b>2. Műveletek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>Óraszám: 30</b> |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 1. Egyszerű szöveges feladatot megoldani, ehhez a megfelelő műveletet kiválasztani és az adott kérdésre válaszolni.<br>2. Tudatosítani, hogy a személyéhez kapcsolható számjegyek állandóak (születési dátum, személyi szám), használatuk az ellenőrzés és pontosság elengedhetetlen. |                    |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                    |
| <b>Fejlesztési tevékenységek:</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. A műveletek eredményét legyen képes megbecsülni, kiszámítani és ellenőrizni.</li> <li>2. Ismerje fel az ellentétes műveletek összefüggéseit.</li> <li>3. Ismerje fel a számok nagyságrendjét, alaki és helyi értékek különbségét megérteni.</li> <li>4. Tudja egyéni képességek szerint elolvasni a számokat és reálisan megkülönböztetni nagyságrendjüket.</li> <li>5. Legyen képes a feladatot logikusan átgondolni és a megfelelő műveletet kiválasztani.</li> <li>6. Legyen képes helyesen megfogalmazni a választ a szöveges feladatban feltett kérdésre.</li> <li>7. Megbízhatóan alkalmazza a számológépet, az eredményt becsléssel ellenőrizze.</li> </ol> |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                    |
| <b>Fejlesztési ismeretek:</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Műveletek 100-as körben (egyéni képességekre fokozott figyelemmel).</li> <li>2. Számkör bővítése.</li> <li>3. Számológép használata (ellenőrzés, önellenőrzés).</li> <li>4. Szöveges feladatok (megoldási terv készítése, az eredmény értelmezése, válasz megfogalmazása).</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                    |

**Tanulói tevékenység:**

1. A tanult műveletek végzése egyre nagyobb önállósággal egy és kétjegyű számokkal. Tízesátlépés, helyiérték gyakorlása.
2. Képességekhez mért önálló számolás, közös ellenőrzés, önálló javítás.
3. Összetett, több azonos műveletet tartalmazó feladatok végzése, tagok felcserélése összeadásnál.
4. Összeadás és kivonás – az ellentétes műveletek fogalma, ellentétes műveletek összefüggéseinek felismerése.
5. Szorzás, osztás fogalma, előfordulása a mindennapi életben.
6. Szorzás a számológéppel, ellenőrzése összeadásokkal, osztással.
7. Számok, műveleti jelek hibátlan beütése, az eredmény ellenőrzése fordított művelettel.
8. Nagy számok kiolvasása, ezres, 10-es 100 ezres számjegyeinek megszámlálása, nagyságrendjük megállapítása, teljes számok elolvasása.
9. Alaki- és helyi érték differenciálása.
10. Helyiértékek megállapítása. 0-t tartalmazó számok kiolvasása, 1, 2, 3, és 4 jegyű számok elolvasása, írása diktálás után, számjegyek egymás alá írása, nagyságrendek megállapítása.
11. Árak nézegetése árjegyzékekben a „Túró Ruditól az Audiig”.
12. Számok olvasása, nagyságrendek összehasonlítása.
13. Telefonszám lejegyzése, elolvasása.
14. Szöveges feladatok megbeszélése, szükséges műveletek megállapítása, elvégzése, ellenőrzése, a kapott eredmény értelmezése, eredmény szöveges megfogalmazása.

**Fogalmak**

egyesek, tízesek, százask helye, maradék hozzáadása, számok nevei tízeztől, olcsó, drága, akció, leértékelés, sorrend, ellenőrzés, becslés, kitörlés, javítás, kérdés tisztázása, megválaszolása szóban plusz és mínusz jelentése, a számolásnál és a mindennapi életben, tízezer, százezer, millió, szám, számjegy sorszám fogalmak különbsége, számológép-számítógép különbsége, tervezés, végrehajtás, válasz megfogalmazása

|                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                             |             |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| Témakör                                                                                                                                                                | 3. Mértékegységek, mérések, a pénz                                                                                                          | Óraszám: 32 |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                  | 1. Adott mennyiség minél pontosabb kimérése.<br>2. Banki alapfogalmak, tevékenység megismerése.<br>3. A felelős pénzhasználat tudatosítása. |             |
| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                 |                                                                                                                                             |             |
| Fejlesztési tevékenységek:<br>1. Válassza ki és használja a megfelelő mérőeszközt, mérjen pontosan.<br>2. Ismerje a pénz gondos kezelését, megőrzésének módját (bank). |                                                                                                                                             |             |
| Fejlesztési ismeretek:<br>1. Mérési gyakorlatok, mértékegységek, mérések.<br>2. A pénz, pénzkezelés, banki ismeretek.                                                  |                                                                                                                                             |             |

**Tanulói tevékenység:**

1. Különböző típusú mérésekhez megfelelő eszköz kiválasztása, mértékegység meghatározása, mérőeszközök helyes használata.
2. Hosszúság-, súly- és térfogat-mérések gyakorlása.
3. A napi gyakorlatban használt mennyiségekkel kapcsolatos fogalmak megismerése (csipetnyi só, csepp ecet, borsónyi, diónyi, morzsányi, ujjnyi, hajszálvékony). Hosszúságmérés a gyakorlati tevékenységgel kapcsolatos nagyságrendben.
4. Papírpénzek, érmék felismerése, megnevezése, értékük összehasonlítása.
5. Összegek kiszámolása, váltások.
6. Különböző jövedelemforrások számbavétele.
7. Jövedelmek, megélhetési költségek, „rezi”, villany-, gáz-, telefon-, ebéd-befizetés, BKV-bérlet nagyságrendje, összehasonlítása.
8. Számlák befizetésének, pénz feladásának megfigyelése.
9. Vásárlások, üzletekben, termékek árainak becslése, ellenőrzése „mennyit tévedtél?”.
10. Katalógusokban árak megfigyelése, hasonló áruk keresése több katalógusban.
11. Árak és mennyiségek összefüggése. Becslés, javítás.
12. Akciós árak, az eredeti és a leszállított ár különbségének kiszámítása.
13. Hirdetésekből, plakátokon összegek keresése.
14. Különböző szolgáltatások árai.
15. Pénz beosztása. Szükséges és szükségtelen áruk.
16. Egyszerűbb banki fogalmak megismerése (bankszámla, bankkártya, átutalás, kamat, meghatalmazás, kód).

**Fogalmak**

mértékegység, személy- és konyhai mérleg, mérőszalag, vonalzó, deciliter, liter, bank, bankkártya, csekk, készpénz, jövedelem, adósság, hitel, kölcsön, részletfizetés, takarékoság, több, kevesebb, pontosan annyi, papírpénzek felismerése, címletükről és színükről, megtakarítás

**Összegzett tanulói eredmények a két évfolyamos ciklus végén**

A tanuló

1. mértékegységeket, azok alkalmazását,
2. képes több művelettel végezhető szöveges feladatok megértésére, szükséges műveletek elvégzésére,
3. képes az időegységek adekvát használatára,
4. képes a számológép megbízható alkalmazására,
5. tisztában van a pénz fontosságával, beosztásával.

## Környezet és egészségvédelem 11-12.

A környezet és egészségvédelem tantárgy célja a készségfejlesztő iskola gyakorlati évfolyamain az előkészítő évfolyamokon elsajátított ismeretek koncepcionális folytatásaként tovább mélyíteni a tanulók ismereteit az emberi szervezet működésével kapcsolatban. A tanulók fokozatosan, egyre önállóbban figyelik meg és értékelik testük működését, felismerik az egészségre káros, veszélyes helyzeteket, védik egészségüket és ismerik a betegség esetén követendő magatartásformákat. A tantárgy kiemelten foglalkozik az egészséges életmód témakörével, a felnőtt élet legfontosabb természetes testi, lelki folyamataival, a kulturált megjelenés, ápoltság és egészségmegtartás fontosságával. A tantárgy tanítása során különösen hangsúlyos az élő és élettelen természeti környezet összefüggéseinek, folyamatainak elmélyítése, kapcsolatának dinamikája az emberi környezettel. A tantárgy tanítása során eléri, hogy a tanulók felismerjék mindennapi életükben az élő és élettelen környezet hatásait szervezetükre, feladataikra, munkájukra.

A tantárgy nagy szerepet játszik az erkölcsi nevelés területén a természetben és az emberi létezésben előforduló másság megismerésében, elfogadásában.

Önismeret és társas kultúra fejlesztési területen az egészséges lelki egyensúly megtartásában fontos szerepet játszó érzelmi, hangulati jelek felismerésében, kontrolljának alakításában.

Testi és lelki egészségre nevelés területén támogatja a tanuló egészséges életmódra törekvését, amely alapját képezi a kiegyensúlyozott felnőtt életnek és megteremti a káros szenvedélyek elkerülésének tudatosulását.

A fenntarthatóság és környezettudatosság fejlesztési terület ismeretei bővülnek az élő és élettelen természet szépségeinek és egyensúlyának megismerése közben, amely hangsúlyozza az önálló élettér kialakításának és megóvásának igényét.

Esztétikai-művészeti tudatosság és kifejezőképesség területén a tanuló nyitottá válik az őt körül vevő környezet szépségeinek befogadására.

### JAVASOLT ÓRAKERET

| Tematikai egység                                 | 11. | 12. | 11-12. |
|--------------------------------------------------|-----|-----|--------|
| <b>Az emberi test</b>                            | 20  | 20  | 40     |
| <b>Egészségmegőrzés - Egészséges életmód</b>     | 24  | 24  | 48     |
| <b>Élő természet – Élőlények és környezetük</b>  | 14  | 14  | 28     |
| <b>Élettelen környezet – környezeti ártalmak</b> | 14  | 14  | 28     |

### 11. évfolyam

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                          |             |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 1. Az emberi test                                                                                        | Óraszám: 20 |
| A témakör nevelési – fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | Saját testének jelzéseit figyelni, érzéseit megbízhatóan közölni, a változást jelezni, segítséget kérni. |             |
| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                          |             |
| Fejlesztési tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                          |             |
| <div>1. Nevezze meg a testrészeit és azok funkcióit, azok kíméletes használatát, a segédeszközök ( szemüveg, hallókészülék, stb.) megfelelő alkalmazását.</div> <div>2. Vegye észre a testének működésében megjelenő eltéréseket, megfigyeléseit közölje.</div> <div>3. Figyelje meg és vegye tudomásul a testen megjelenő állandó változásokat.</div> <div>4. Küzdje le az orvosi beavatkozással szembeni félelmet.</div> |                                                                                                          |             |

5. Tudja, hogy a gyógyszereket csak az orvosi és gyógyszerészi utasításnak megfelelően szabad bevenni (mennyiségi és időbeli utasítások).
6. Ismerje a balesetveszélyes helyzeteket, és tudatosan kerülje azokat.  
Tudja, hogy a szükséges odafordulás, segítségnyújtás természetes és ez kötelességünk

### **Fejlesztési ismeretek**

1. Érzékszerveink és védelmük.
2. Testműködés normál és kóros formái, fellépő zavarok jelzései (rosszullét, vérnyomás eltérése, fájdalom).
3. Betegségek (gyermekkori fertőző betegségek, szervi betegségek, szívpanaszok, vérnyomás, gyomorbetegség, cukorbetegség)
4. Az emberi test változásai az idő múlásával (méhen belüli élet a születésig, életkorszakok szerinti változások újszülött, csecsemő, kisgyermek, kamaszkor, fiatal felnőtt, időskor).
5. Orvosi ellátás rendszere, körzeti – szakorvosi – kórházi betegellátás.
6. Gyógyszerek szerepe. A gyógyszerek haszna és veszélyei.
7. Az öngyógyszerezés elkerülése, gyógyszerek tárolása.
8. Balesetvédelem – balesetek elkerülése – teendők balesetek esetén, elsősegélynyújtás, sebkötözés.
9. Orvosi ügyelet, mentőkocsi.
10. Veszélyes helyzetek elkerülése.
11. Biztonságos sportolás és munka.

### **Tanulói tevékenység**

1. Beszélgetés az érzékszervekről és azok védelméről (a segédeszközök funkciója, használata, karbantartása – szemüveg, hallókészülék, fogpótlás).
2. Játékos gyakorlatok a fül, illetve a szem kiiktatásával.
3. Képek és makettek a fejlődési folyamatról, a magzati lét megvitatása, az élet fontosságának megértése.
4. Megtörtént esetek (élmények) elmesélése, ezek megoldási módjai.
5. Könyvek, szórólapok beszerzése, tanulmányozása a betegségekről, tünetek megbeszélése, emlékek felidézése saját betegségről.
6. Orvosi rendelőkben tanulmányi séta, eszközök megtekintése, kipróbálása (vérnyomásmérés, vércukor vizsgálat, tüdőszűrés).
7. A gyógyszerek szedéséről pontos ismeretek a használati- és orvosi utasítások megtartásának fontossága.
8. A különböző életkori szakaszok jellemzői, a sebezhetőség, és segítségre szorulás hangsúlyozása: - csecsemő tehetetlen, táplálásra, állandó törődésre szorul, - iskoláskor tanulás, edzett test, fokozódó terhelés, - felnőttkor: munkabírás, gondoskodás a családról és önmagáról, - öregkor ellátást, törődést igényel.
9. A tanult ismeretek rendszerezése.
10. Munkahelyi, játszótéri, háztartási és közlekedési balesetek bemutatása, példák saját tapasztalatból, ill. filmek.
11. Szerepjáték (orvosi vizsgálat, panasz megfogalmazása, baleset, telefonálás, teendők baleset esetén).

### **Fogalmak**

Betegségek megnevezése, terápiák megnevezése.

Orvosi vizsgálattal kapcsolatos fogalmak, eszközök, eljárások megnevezése.

Gyógyszerezéssel kapcsolatos megnevezések és fogalmak (kapszula, kúp, tableta, injekció, mérgező, veszélyes, adagolás), vérzéscsillapítás, elsősegély, veszélyes – veszélytelen – biztonságos.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                 |                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>2. Egészségmegőrzés - Egészséges életmód</b>                                                 | <b>Óraszám: 24</b> |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Környezeti veszélyek elkerülésének és az egészséges életmód kialakítási igényének tudatosítása. |                    |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                 |                    |
| <b>Fejlesztési tevékenységek</b> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Az egészséges életmód komplexitásáról szerezzen tudást.</li><li>2. Ismerje és alkalmazza, hogy a jó étrend a „mindenből egy keveset” elven alapul.</li><li>3. Legyen korosztályának megfelelő, tápláló, egészséges heti étrendet (reggeli, ebéd, vacsora).</li><li>4. Tudja, hogy vannak szervezetünkre veszélyes anyagok, melyek fogyasztását kerülni kell, hogy a szenvedélybetegség nemcsak saját magukat a betegeket, hanem a környezetét is tönkreteszi.</li><li>5. Tudja, hogy a gyógyszereket az előírásnak megfelelően kell tárolni és alkalmazni</li></ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                 |                    |
| <b>Fejlesztési ismeretek</b> <ol style="list-style-type: none"><li>1. A táplálkozás és a mozgáskultúra hatása az egészségre.</li><li>2. Táplálkozás – zöldség- és gyümölcsfogyasztás, tejtermékek, húsfogyasztás, édességek.</li><li>3. Elhízás – diéta, testedzés (küzdjünk az elhízás ellen diétával és testmozgással).</li><li>4. Káros szenvedélyek (dohányzás, alkohol, bódító hatású szerek, játékfüggőség, testképzavarok) kialakulásának megelőzése.</li><li>5. Gyógyszerek kettős hatása, a túlzott gyógyszerfogyasztás hátrányai.</li><li>6. A gyógyszerek megfelelő tárolása (szavatosság, zárható tárolóhely).</li><li>7. Élelmiszerekben lévő tartósítószer (érzékenység feltárása, tudatosítása – liszt-, tejérzékenység).</li><li>8. Egészségünkre veszélyes anyagok tudatos kerülése.</li></ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                 |                    |
| <b>Tanulói tevékenység</b> <ol style="list-style-type: none"><li>1. Összefüggések megtalálása a táplálkozás, a hangulat, a közérzet között, beszélgetés az érzékenységről, sértődékenységről, hirtelen támadt haragról.</li><li>2. Az ápoltság feltétele az ápoltság fogazat, a frissen mosott, szépen megfésült haj (bőrünk, hajunk megfigyelése, figyelemfelhívás az ápolásra).</li><li>3. Látogatás illatszerboltban, fodrásznál, kozmetikai szalonban.</li><li>4. Serdülőkori, kamaszkori tisztálkodási szokások felsorolása.</li><li>5. Testápoló szerek felismerése, kiválasztása.</li><li>6. Képek válogatása, csoportosítása külső megjelenés szerint (ideális alkat, kövér, beteg, sovány), életmód szerint (kirándul, sportol, heverészik).</li><li>7. Látogatás csarnokban, piacon, gyümölcs, zöldség csoportosítása a vitamin, hasznos tápanyagtartalom és felhasználási módok alapján.</li><li>8. Tejtermékek felismerése és megnevezése gyakorlatban az árusító helyen, felhasználási módok, a fogyasztás előnyei, a termékekben lévő pozitív tartalom miatt.</li><li>9. Húsáruk felsorolása (miből készül, húsfeldolgozás, konyhai elkészítés), a különböző húsfélésekre jellemző tulajdonságok (csirkehús – könnyű, nem hizlal, zsíros sertéshús – vigyázni kell, mert túlzott fogyasztása káros az egészségre stb.) csoportosítása.</li><li>10. Szavatosság, elkészítési módok.</li><li>11. Kedvenc ételek hozzávalói, elkészítési módja, ételreceptek (táplálkozási zavarok).</li><li>12. Beszélgetés az édességek fajtáiról, előnyeikről, hátrányaikról (hízás, fogszuvasodás).</li><li>13. Beszélgetés az elhízásról, gyomorrontásról.</li><li>14. Az eddig tanultak átismétlése, étrend készítése.</li><li>15. Az elhízás elleni gyógymódok felsorolása.</li><li>16. Beszélgetés a dohányzás, alkohol, kábítószer hatásairól, a túlzott</li></ol> |                                                                                                 |                    |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>gyógyszerfogyasztásról, és azok következményeiről.</p> <p>17. Beszélgetés a tartósítószerrel, mint veszélyforrásról (tartósítószer- allergia).</p> <p>18. Séta gyógyszertárban, gyógynövényüzletben.</p> <p>19. Plakátok, szórólapok, tájékoztató füzetek gyűjtése adott témával kapcsolatban.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <p><b>Fogalmak</b></p> <p>fertőzés, tünet, védőoltás, menstruáció (és a témával kapcsolatos fogalmak), tisztálkodás, étrend, zsírszegény táplálkozás, édesség, elhízás, konditerem, testmozgás, diéta, dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer, gyógyszer, recept, gyógyszertár, patika, zöldség, gyümölcs, piac, csarnok, zöldséges, főzelék, nyers, párolt, sült, főzött, vitamin, friss tej, tartós tej, hús, felvágott, tartósítás, szavatosság, romlott, elhízás, cukorbetegség, örömforrás, mértékletesség, étvágy, étvágytalanság, diéta, hízásra való hajlam, helyes táplálkozás, megelőzés, konzerv allergia,</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                            |                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>3. Élő természet – Élőlények és környezetük</b>                                                                         | <b>Óraszám 14</b> |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 1. Ismerje a növények és állatok élőhelyeit, táplálkozását, hasznát.<br>2. Érezzen felelősséget a növényekért, állatokért. |                   |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                            |                   |
| <b>Fejlesztési tevékenység</b><br>1. Szerezzen további ismereteket a természet sokszínűségéről.<br>2. Tájékozódjon a tanult ismeretek alapján kis segítséggel a térképen, könyvekben a növények és állatok élőhelyei, táplálkozása, haszna témákban<br>3. Segítséggel vonjon le következtetéseket a növények, állatok életmódja alapján.<br>4. Érezzen felelősséget a gondozására bízott növényekért és állatokért.<br>5. Lehetőségei szerint óvja környezetét élővilágát.<br>6. Értse meg a változatos táplálkozás szükségességét.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                                            |                   |
| <b>Fejlesztési ismeretek</b><br>1. Növények, állatok, emberek jellemző tulajdonságai (különböző földrészekén élő emberek csak bőrszín és arcforma alapján különböznek egymástól).<br>2. A környezet hatása az élőlényekre, összefüggések felfedezése.<br>3. Szárazföldi-, vízi életmód (édesvízi – sósvízi) növények és állatok legfontosabb jellemzői az életmód alapján.<br>4. A föld tájainak növényei, állatai, sarkvidék, hegyvidék, sivatag, őserdő, stb.<br>5. Növények és állatok tartásának szabályai (hobby állatok).<br>6. Az ember szerepe az élő természet megóvásában.<br>7. Az élő természetről tanult ismeretek rendszerezése.<br>8. A környezet és az élőlények egymásra gyakorolt hatása.<br>9. Tápláléklánc.<br>10. Az ember környezetre gyakorolt hatása.<br>11. Környezetvédelem.<br>12. Védett környezet. Nemzeti parkok.<br>13. Környezetvédő programok. |                                                                                                                            |                   |
| <b>Tanulói tevékenység</b><br>1. Fotóalbumok, videók, TV műsorok megtekintése megfigyelési szempontok adásával a tapasztalatok megbeszélése, következtetések levonása.<br>2. Csoportosítás, rendszerezés, következtetés pl. szárazföldi: tüdővel lélegzik, vízi: kopoltyúval lélegzik, a tápláléknak megfelelő fogazat, csőr alakult ki, a táplálékszerzéshez szükséges alkat pl. zsiráfnek hosszú a nyaka, magasról kell a táplálékot legelni, vízi állatok bőre síkos, hogy az úszás könnyebb legyen stb.<br>3. Tájak és jellegzetes élőlények. (összefüggés az éghajlat és növény- állatvilág között)                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                            |                   |

|                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                          |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 4.                                                                                                                                                                                                                   | Képes „tápláléklánc” összeállítása.                                                                                                                                      |
| 5.                                                                                                                                                                                                                   | Anyaggyűjtés, beszélgetés, csoportosítás, válogatás.                                                                                                                     |
| 6.                                                                                                                                                                                                                   | Tanulmányi séta és kirándulás a szűkebb lakóhely, és az ország eltérő adottságú tájain (pl. hegyvidék, síkság, ipari, ill. mezőgazdasági területek).                     |
| 7.                                                                                                                                                                                                                   | A tapasztalatok rendszerezése.                                                                                                                                           |
| 8.                                                                                                                                                                                                                   | Képek készítése, gyűjtése adott témákra, az élmények megjelenítése (rajzok, festmények, tablók).                                                                         |
| 9.                                                                                                                                                                                                                   | Tanulmányi séták (állatkert, erdő, park, kertészet, botanikus kert, a vadas park, állatkereskedés, tanya, házi kert).                                                    |
| 10.                                                                                                                                                                                                                  | Rajzos írásos és egyéb alkotás „élménybeszámoló” készítése élmények alapján (képes albumok), adott szempontok szerinti csoportosítások, képrendezések, tablók készítése. |
| 11.                                                                                                                                                                                                                  | Feladatlapok megoldása.                                                                                                                                                  |
| Személyes beszámolók a házi kedvencek tartásáról.                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                          |
| <b>Fogalmak</b><br>bőrszín, arcberendezés, felmerülő új fogalmak és megnevezések, növényevő, húsevő, hasznos, kártevő, mérgező, tápláléklánc, nemzeti park, állatvédelem, állatorvos, felelősség, veszély, védőoltás |                                                                                                                                                                          |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                            |                    |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | <b>4. Élettelen környezet – környezeti ártalmak</b>                                                                                                                                                                        | <b>Óraszám: 14</b> |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 1. A tanuló vigyázzon a tisztaságra, tanulja meg környezetének védelmét, szépítését.<br>2. Alapszinten ismerje meg a víz szerepét a háztartásban és az élet egyéb területein. Tartson környezetében tisztaságot és rendet. |                    |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                                                                            |                    |
| <b>Fejlesztési tevékenységek</b><br>1. Ismerje az iható és nem iható vízre vonatkozó feliratokat, ábrázolásokat (az „ivóvíz” és a” nem ivóvíz” jelző feliratokat) és a kapcsolatos teendőket<br>2. Ismerje és tudja elmondani, hogy milyen szabályokat kell betartani a háztartásban keletkező tűz megelőzésére.<br>3. Tudja, hogy vannak elemi csapások, amikkel szemben tehetetlen az ember és vannak balesetek, aminek saját maga az okozója.<br>4. Tanuljon meg szűkebb- és tágabb környezetében tisztaságot, rendet tartani.<br>5. Képességeihez mérten sajátítsa el a környezetében lévő fűtőberendezés, háztartási gépek rendeltetésszerű, balesetmentes, környezetkímélő használatát.<br>6. Vegye észre, ha elhasználódott a levegő, és tanulja meg a szellőztetést.<br>7. Ismerjen lakóhelyén levegőzésre alkalmas helyeket és közelben lévő kirándulóhelyeket.<br>8. Ismerje a szelektív hulladékgyűjtés szabályait és annak fontosságát. |                                                                                                                                                                                                                            |                    |
| <b>Fejlesztési ismeretek</b><br>1. A természet erői – víz– szél – tűz.<br>2. Tiszta víz (ivóvíz – szennyezett víz, a szennyezett víz fogyasztásának veszélyessége).<br>3. Tiszta levegő (légszennyezők – megelőzés).<br>4. Tiszta környezetünk.<br>5. Szelektív hulladékgyűjtés- veszélyes hulladékok.<br>6. Hulladék újrahasznosítás.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                                                                            |                    |

**Tanulói tevékenység**

1. Beszélgetés képek alapján a víz szerepéről, veszélyeiről életünkben (körforgás-rajzos feladatlap kitöltése).
2. Beszélgetés a természeti katasztrófákról, a földrengés lényegének alapszintű bemutatása.
3. Beszélgetés a természeti és az ember által okozott katasztrófákról.
4. A tankönyv képeinek értelmezése.
5. Biztonsági intézkedések a természeti katasztrófák elkerülése érdekében.
6. Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta víz kritériumainak megállapítása.
7. Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta levegő ismérveinek felsorolása.
8. Beszélgetés, tábló készítése a víz, a levegő tisztán tartásáról, a szennyezés káros hatásairól.
9. Beszélgetés a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról.
10. Hulladékok csoportosítása.
11. Néhány példa említése az újra felhasznált hulladék feldolgozására.
12. Beszélgetés a környezetünk tisztábbá tételéről, gyakorlati megfigyelés az iskolában, szemétszedés.
13. Példák ismertetése az újra felhasznált hulladék feldolgozására, képek, termékek gyűjtése.

**Fogalmak**

környezetvédelem, tiszta (íható) víz, ásványvíz, esővíz, ipari víz, szennyvíz, tiszta levegő, friss és használt levegő, szellőztetés, légkondicionálás, víz, mezőgazdaság, aszály, öntözés, árvíz, hóolvadás, jégeső, tűz, ősemlék, kemence, kályha, tábornok, tűzvédelem, karácsonyfa tűz, elektromos tűz, természeti katasztrófák, földrengés, árvíz, tornádó, tájfun, lavina, erdőtüz, ciklon, szélvihar, villámcsapás, aszály, éhínség, légszennyeződés, gőz, gáz, pára, szellőztetés, környezetvédelem, zöldek, aktivisták, tüntetés, hulladékok csoportosítása, hulladék újrahasznosítása, papír-, fém-, műanyag- alapú hulladékok.

**12. évfolyam**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                          |                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | <b>1. Az emberi test</b>                                                                                 | <b>Óraszám: 20</b> |
| <b>A témakör nevelési – fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | Saját testének jelzéseit figyelni, érzéseit megbízhatóan közölni, a változást jelezni, segítséget kérni. |                    |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                          |                    |
| <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                                          |                    |
| <div>1. Nevezze meg a testrészeit és azok funkcióit, azok kíméletes használatát, a segédeszközök ( szemüveg, hallókészülék, stb.) megfelelő alkalmazását.</div> <div>2. Vegye észre a testének működésében megjelenő eltéréseket, megfigyeléseit közölje.</div> <div>3. Figyelje meg és vegye tudomásul a testen megjelenő állandó változásokat.</div> <div>4. Küzdje le az orvosi beavatkozással szembeni félelmet.</div> <div>5. Tudja, hogy a gyógyszereket csak az orvosi és gyógyszerészi utasításnak megfelelően szabad bevenni (mennyiségi és időbeli utasítások).</div> <div>6. Ismerje a balesetveszélyes helyzeteket, és tudatosan kerülje azokat.</div> <div>7. Tudja, hogy a szükséges odafordulás, segítségnyújtás természetes és ez kötelességünk.</div> |                                                                                                          |                    |

### **Fejlesztési ismeretek**

12. Érzékszerveink és védelmük.
13. Testműködés normál és kóros formái, fellépő zavarok jelzései (rosszullét, vérnyomás eltérése, fájdalom).
14. Betegségek (gyermekkori fertőző betegségek, szervi betegségek, szívpanaszok, vérnyomás, gyomorbetegség, cukorbetegség)
15. Az emberi test változásai az idő múlásával (méhen belüli élet a születésig, életkorszakok szerinti változások újszülött, csecsemő, kisgyermek, kamaszkor, fiatal felnőtt, időskor).
16. Orvosi ellátás rendszere, körzeti – szakorvosi – kórházi betegellátás.
17. Gyógyszerek szerepe. A gyógyszerek haszna és veszélyei.
18. Az öngyógyszerezés elkerülése, gyógyszerek tárolása.
19. Balesetvédelem – balesetek elkerülése – teendők balesetek esetén, elsősegélynyújtás, sebkötözés.
20. Orvosi ügyelet, mentőkocsi.
21. Veszélyes helyzetek elkerülése.
22. Biztonságos sportolás és munka.

### **Tanulói tevékenység**

12. Beszélgetés az érzékszervekről és azok védelméről (a segédeszközök funkciója, használata, karbantartása – szemüveg, hallókészülék, fogpótlás).
13. Játékos gyakorlatok a fül, illetve a szem kiiktatásával.
14. Képek és makettek a fejlődési folyamatról, a magzati lét megvitatása, az élet fontosságának megértése.
15. Megtörtént esetek (élmények) elmesélése, ezek megoldási módjai.
16. Könyvek, szórólapok beszerzése, tanulmányozása a betegségekről, tünetek megbeszélése, emlékek felidézése saját betegségről.
17. Orvosi rendelőkben tanulmányi séta, eszközök megtekintése, kipróbálása (vérnyomásmérés, vércukor vizsgálat, tüdőszűrés).
18. A gyógyszerek szedéséről pontos ismeretek a használati- és orvosi utasítások megtartásának fontossága.
19. A különböző életkori szakaszok jellemzői, a sebezhetőség, és segítségre szorulás hangsúlyozása: - csecsemő tehetetlen, táplálásra, állandó törődésre szorul, - iskoláskor tanulás, edzett test, fokozódó terhelés, - felnőttkor: munkabírás, gondoskodás a családról és önmagáról, - öregkor ellátást, törődést igényel.
20. A tanult ismeretek rendszerezése.
21. Munkahelyi, játszótéri, háztartási és közlekedési balesetek bemutatása, példák saját tapasztalatból, ill. filmek.
22. Szerepjáték (orvosi vizsgálat, panasz megfogalmazása, baleset, telefonálás, teendők baleset esetén).

### **Fogalmak**

Betegségek megnevezése, terápiák megnevezése.

Orvosi vizsgálattal kapcsolatos fogalmak, eszközök, eljárások megnevezése.

Gyógyszerezéssel kapcsolatos megnevezések és fogalmak (kapszula, kúp, tabletta, injekció, mérgező, veszélyes, adagolás), vérzéscsillapítás, elsősegély, veszélyes – veszélytelen – biztonságos.

|                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                 |                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>2. Egészségmegőrzés - Egészséges életmód</b>                                                 | <b>Óraszám: 24</b> |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                      | Környezeti veszélyek elkerülésének és az egészséges életmód kialakítási igényének tudatosítása. |                    |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                 |                    |
| <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                 |                    |
| 6. Az egészséges életmód komplexitásáról szerezzen tudást.                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                 |                    |
| 7. Ismerje és alkalmazza, hogy a jó étrend a „mindenből egy keveset” elven alapul.                                                                                                                                                                                |                                                                                                 |                    |
| 8. Legyen korosztályának megfelelő, tápláló, egészséges heti étrendet (reggeli, ebéd, vacsora).                                                                                                                                                                   |                                                                                                 |                    |
| 9. Tudja, hogy vannak szervezetünkre veszélyes anyagok, melyek fogyasztását kerülni kell, hogy a szenvedélybetegség nemcsak saját magukat a betegeket, hanem a környezetét is tönkreteszi.                                                                        |                                                                                                 |                    |
| 10. Tudja, hogy a gyógyszereket az előírásnak megfelelően kell tárolni és alkalmazni                                                                                                                                                                              |                                                                                                 |                    |
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                 |                    |
| 9. A táplálkozás és a mozgáskultúra hatása az egészségre.                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                 |                    |
| 10. Táplálkozás – zöldség- és gyümölcsfogyasztás, tejtermékek, húsfogyasztás, édességek.                                                                                                                                                                          |                                                                                                 |                    |
| 11. Elhízás – diéta, testedzés (küzdjünk az elhízás ellen diétával és testmozgással).                                                                                                                                                                             |                                                                                                 |                    |
| 12. Káros szenvedélyek (dohányzás, alkohol, bódító hatású szerek, játékfüggőség, testképzavarok) kialakulásának megelőzése.                                                                                                                                       |                                                                                                 |                    |
| 13. Gyógyszerek kettős hatása, a túlzott gyógyszerfogyasztás hátrányai.                                                                                                                                                                                           |                                                                                                 |                    |
| 14. A gyógyszerek megfelelő tárolása (szavatosság, zárható tárolóhely).                                                                                                                                                                                           |                                                                                                 |                    |
| 15. Élelmiszerekben lévő tartósítószer (érzékenység feltárása, tudatosítása – liszt-, tejérzékenység).                                                                                                                                                            |                                                                                                 |                    |
| 16. Egészségünkre veszélyes anyagok tudatos kerülése.                                                                                                                                                                                                             |                                                                                                 |                    |
| <b>Tanulói tevékenység</b>                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                 |                    |
| 20. Összefüggések megtalálása a táplálkozás, a hangulat, a közérzet között, beszélgetés az érzékenységről, sértődékenységről, hirtelen támadt haragról.                                                                                                           |                                                                                                 |                    |
| 21. Az ápoltság feltétele az ápoltság fogazat, a frissen mosott, szépen megfésült haj (bőrünk, hajunk megfigyelése, figyelemfelhívás az ápolásra).                                                                                                                |                                                                                                 |                    |
| 22. Látogatás illatszerboltban, fodrásznál, kozmetikai szalonban.                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                 |                    |
| 23. Serdülőkori, kamaszkori tisztálkodási szokások felsorolása.                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                 |                    |
| 24. Testápoló szerek felismerése, kiválasztása.                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                 |                    |
| 25. Képek válogatása, csoportosítása külső megjelenés szerint (ideális alkat, kövér, beteg, sovány), életmód szerint (kirándul, sportol, heverészik).                                                                                                             |                                                                                                 |                    |
| 26. Látogatás csarnokban, piacon, gyümölcs, zöldség csoportosítása a vitamin, hasznos tápanyagtartalom és felhasználási módok alapján.                                                                                                                            |                                                                                                 |                    |
| 27. Tejtermékek felismerése és megnevezése gyakorlatban az árusító helyen, felhasználási módok, a fogyasztás előnyei, a termékekben lévő pozitív tartalom miatt.                                                                                                  |                                                                                                 |                    |
| 28. Húsáruk felsorolása (miből készül, húsfeldolgozás, konyhai elkészítés), a különböző húsfélésekre jellemző tulajdonságok (csirkehús – könnyű, nem hizlal, zsíros sertéshús – vigyázni kell, mert túlzott fogyasztása káros az egészségre stb.) csoportosítása. |                                                                                                 |                    |
| 29. Szavatosság, elkészítési módok.                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                 |                    |
| 30. Kedvenc ételek hozzávalói, elkészítési módja, ételreceptek (táplálkozási zavarok).                                                                                                                                                                            |                                                                                                 |                    |
| 31. Beszélgetés az édességek fajtáiról, előnyeikről, hátrányaikról (hízás, fogszuvasodás).                                                                                                                                                                        |                                                                                                 |                    |
| 32. Beszélgetés az elhízásról, gyomorrontásról.                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                 |                    |
| 33. Az eddig tanultak átismétlése, étrend készítése.                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                 |                    |
| 34. Az elhízás elleni gyógymódok felsorolása.                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                 |                    |
| 35. Beszélgetés a dohányzás, alkohol, kábítószer hatásairól, a túlzott                                                                                                                                                                                            |                                                                                                 |                    |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>gyógyszerfogyasztásról, és azok következményeiről.</p> <p>36. Beszélgetés a tartósítószerrel, mint veszélyforrásról (tartósítószer- allergia).</p> <p>37. Séta gyógyszertárban, gyógynövényüzletben.</p> <p>38. Plakátok, szórólapok, tájékoztató füzetek gyűjtése adott témával kapcsolatban.</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <p><b>Fogalmak</b></p> <p>fertőzés, tünet, védőoltás, menstruáció (és a témával kapcsolatos fogalmak), tisztálkodás, étrend, zsírszegény táplálkozás, édesség, elhízás, konditerem, testmozgás, diéta, dohányzás, alkoholfogyasztás, kábítószer, gyógyszer, recept, gyógyszertár, patika, zöldség, gyümölcs, piac, csarnok, zöldséges, főzelék, nyers, párolt, sült, főzött, vitamin, friss tej, tartós tej, hús, felvágott, tartósítás, szavatosság, romlott, elhízás, cukorbetegség, örömforrás, mértékletesség, étvágy, étvágytalanság, diéta, hízásra való hajlam, helyes táplálkozás, megelőzés, konzerv allergia,</p> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                            |                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <b>3. Élő természet – Élőlények és környezetük</b>                                                                         | <b>Óraszám 14</b> |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 1. Ismerje a növények és állatok élőhelyeit, táplálkozását, hasznát.<br>2. Érezzen felelősséget a növényekért, állatokért. |                   |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                            |                   |
| <b>Fejlesztési tevékenység</b><br>7. Szerezzen további ismereteket a természet sokszínűségéről.<br>8. Tájékozódjon a tanult ismeretek alapján kis segítséggel a térképen, könyvekben a növények és állatok élőhelyei, táplálkozása, haszna témákban<br>9. Segítséggel vonjon le következtetéseket a növények, állatok életmódja alapján.<br>10. Érezzen felelősséget a gondozására bízott növényekért és állatokért.<br>11. Lehetőségei szerint óvja környezetét élővilágát.<br>12. Értse meg a változatos táplálkozás szükségességét.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                            |                   |
| <b>Fejlesztési ismeretek</b><br>14. Növények, állatok, emberek jellemző tulajdonságai (különböző földrészekén élő emberek csak bőrszín és arcforma alapján különböznek egymástól).<br>15. A környezet hatása az élőlényekre, összefüggések felfedezése.<br>16. Szárazföldi-, vízi életmód (édesvízi – sósvízi) növények és állatok legfontosabb jellemzői az életmód alapján.<br>17. A föld tájainak növényei, állatai, sarkvidék, hegyvidék, sivatag, őserdő, stb.<br>18. Növények és állatok tartásának szabályai (hobby állatok).<br>19. Az ember szerepe az élő természet megóvásában.<br>20. Az élő természetről tanult ismeretek rendszerezése.<br>21. A környezet és az élőlények egymásra gyakorolt hatása.<br>22. Tápláléklánc.<br>23. Az ember környezetre gyakorolt hatása.<br>24. Környezetvédelem.<br>25. Védett környezet. Nemzeti parkok.<br>26. Környezetvédő programok. |                                                                                                                            |                   |

**Tanulói tevékenység**

12. Fotóalbumok, videók, TV műsorok megtekintése megfigyelési szempontok adásával a tapasztalatok megbeszélése, következtetések levonása.
  13. Csoportosítás, rendszerezés, következtetés pl. szárazföldi: tüdővel lélegzik, vízi: kopoltyúval lélegzik, a tápláléknak megfelelő fogazat, csőr alakult ki, a táplálékszerzéshez szükséges alkat pl. zsiráfnek hosszú a nyaka, magasról kell a táplálékot legelni, vízi állatok bőre síkos, hogy az úszás könnyebb legyen stb.
  14. Tájak és jellegzetes élőlények. (összefüggés az éghajlat és növény- állatvilág között)
  15. Képes „tápláléklánc” összeállítása.
  16. Anyaggyűjtés, beszélgetés, csoportosítás, válogatás.
  17. Tanulmányi séta és kirándulás a szűkebb lakóhely, és az ország eltérő adottságú tájain (pl. hegyvidék, síkság, ipari, ill. mezőgazdasági területek).
  18. A tapasztalatok rendszerezése.
  19. Képek készítése, gyűjtése adott témákra, az élmények megjelenítése (rajzok, festmények, tablók).
  20. Tanulmányi séták (állatkert, erdő, park, kertészet, botanikus kert, a vadas park, állatkereskedés, tanya, házi kert).
  21. Rajzos írásos és egyéb alkotás „élménybeszámoló” készítése élmények alapján (képes albumok), adott szempontok szerinti csoportosítások, képrendezések, tablók készítése.
  22. Feladatlapok megoldása.
- Személyes beszámolók a házi kedvencek tartásáról.

**Fogalmak**

bőrszín, arcberendezés, felmerülő új fogalmak és megnevezések, növényevő, húsevő, hasznos, kártevő, mérgező, tápláléklánc, nemzeti park, állatvédelem, állatorvos, felelősség, veszély, védőoltás

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 4. Élettelen környezet – környezeti ártalmak                                                                                                                                                                                                                                       | Óraszám: 14 |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. A tanuló vigyázzon a tisztaságra, tanulja meg környezetének védelmét, szépítését.</li> <li>2. Alapszinten ismerje meg a víz szerepét a háztartásban és az élet egyéb területein. Tartson környezetében tisztaságot és rendet.</li> </ol> |             |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |             |
| <b>Fejlesztési tevékenységek</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ismerje az iható és nem iható vízre vonatkozó feliratokat, ábrázolásokat (az „ivóvíz” és a” nem ivóvíz” jelző feliratokat) és a kapcsolatos teendőket</li> <li>2. Ismerje és tudja elmondani, hogy milyen szabályokat kell betartani a háztartásban keletkező tűz megelőzésére.</li> <li>3. Tudja, hogy vannak elemi csapások, amikkel szemben tehetetlen az ember és vannak balesetek, aminek saját maga az okozója.</li> <li>4. Tanuljon meg szűkebb- és tágabb környezetében tisztaságot, rendet tartani.</li> <li>5. Képességeihez mérten sajátítsa el a környezetében lévő fűtőberendezés, háztartási gépek rendeltetésszerű, balesetmentes, környezetkímélő használatát.</li> <li>6. Vegye észre, ha elhasználódott a levegő, és tanulja meg a szellőztetést.</li> <li>7. Ismerjen lakóhelyén levegőzésre alkalmas helyeket és közelben lévő kirándulóhelyeket.</li> </ol> <p>Ismerje a szelektív hulladékgyűjtés szabályait és annak fontosságát.</p> |                                                                                                                                                                                                                                                                                    |             |

**Fejlesztési ismeretek**

1. A természet erői – víz– szél – tűz.
2. Tiszta víz (ivóvíz – szennyezett víz, a szennyezett víz fogyasztásának veszélyessége).
3. Tiszta levegő (légszennyezők – megelőzés).
4. Tiszta környezetünk.
5. Szelektív hulladékgyűjtés- veszélyes hulladékok.

**Hulladék újrahasznosítás.****Tanulói tevékenység**

14. Beszélgetés képek alapján a víz szerepéről, veszélyeiről életünkben (körforgás-rajzos feladatlap kitöltése).
15. Beszélgetés a természeti katasztrófákról, a földrengés lényegének alapszintű bemutatása.
16. Beszélgetés a természeti és az ember által okozott katasztrófákról.
17. A tankönyv képeinek értelmezése.
18. Biztonsági intézkedések a természeti katasztrófák elkerülése érdekében.
19. Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta víz kritériumainak megállapítása.
20. Tankönyvi ábrák segítségével a tiszta levegő ismérveinek felsorolása.
21. Beszélgetés, tábló készítése a víz, a levegő tisztán tartásáról, a szennyezés káros hatásairól.
22. Beszélgetés a szelektív hulladékgyűjtés fontosságáról.
23. Hulladékok csoportosítása.
24. Néhány példa említése az újra felhasznált hulladék feldolgozására.
25. Beszélgetés a környezetünk tisztábbá tételéről, gyakorlati megfigyelés az iskolában, szemétszedés.

Példák ismertetése az újra felhasznált hulladék feldolgozására, képek, termékek gyűjtése.

**Fogalmak**

környezetvédelem, tiszta (íható) víz, ásványvíz, esővíz, ipari víz, szennyvíz, tiszta levegő, friss és használt levegő, szellőztetés, légkondicionálás, víz, mezőgazdaság, aszály, öntözés, árvíz, hóolvadás, jégeső, tűz, ősemlék, kemence, kályha, tábornok, tűzvész, tűzoltás, tűzvédelem, karácsonyfa tűz, elektromos tűz, természeti katasztrófák, földrengés, árvíz, tornádó, tájfun, lavina, erdőtüz, ciklon, szélvihar, villámcsapás, aszály, éhínség, légszennyeződés, gőz, gáz, pára, szellőztetés, környezetvédelem, zöldek, aktivisták, tüntetés, hulladékok csoportosítása, hulladék újrahasznosítása, papír-, fém-, műanyag- alapú hulladékok.

## Testnevelés 11-12.

A készségfejlesztő iskola gyakorlati évfolyamain a testnevelés tantárgy célja a minél önállóbb felnőtt élet tevékenységeinek megalapozásában a munkavégzéshez és az egészséges életmód folytatásához szükséges erőnlét, állóképesség, mozgásos ügyesség fejlesztése. A tantárgy segíti az egészséges testi fejlődést, a motoros képességek fokozatos ügyesedését, korrigálja az esetlegesen jelen lévő tartási és mozgási rendellenességeket. A fejlesztés játékos mozgásformákon alapul, és illeszkedik az egyéni képességekhez. A tantárgy sajátos fejlesztési céljai az erő, az állóképesség, a gyorsaság és az ügyesség növelése, a motoros kondicionális, a koordinációs és helyzetfelismerő képességek fejlesztése.

A tantárgy támogatja a komplex személyiségfejlesztés megvalósulását szociális és emocionális aspektus hangsúlyával. A tantárgy terápiás célja, hogy az értelmi fogyatékos fiatal kondicionális, koordinációs képességei és mozgásos cselekvésbiztonsága folyamatosan fejlődjen, erősítve a szocializációs, rehabilitációs folyamatokat, esélyt teremtve a gyakorlati évfolyamokon való helytállásra.

A tantárgy az erkölcsi nevelés területén fontos szerepet játszik a szabályok, szabályosság ismeretének megerősítésében, a magatartásszabályozás befolyásolásában.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése területén segíti az önismeret, önelfogadás képességét, a segítségnyújtásra és elfogadásra való törekvést.

A testi és lelki egészségre nevelés területén segíti az egészséges testmozgás és a fizikai aktivitás iránti igény folyamatosságát.

A tantárgy tanulása során fontos a tanulók figyelmének ráirányítása a harmonikus mozgás szépségeire és a mozgásművészet vagy a sportmozgások esztétikumának felismerésére.

Ha a tanuló gyógytestnevelésben vesz részt, vagy gyógytestnevelésben is részt vesz, a gyógytestnevelés végrehajtása során a testnevelés kerettanterv adaptálható elemeit is alkalmazni kell.

### JAVASOLT ÓRAKERET

| Tematikai egység                                        | 11. | 12. | 11-12. |
|---------------------------------------------------------|-----|-----|--------|
| <b>Rendgyakorlatok, téri tájékozódás</b>                | 12  | 12  | 24     |
| <b>Gimnasztikai gyakorlatok</b>                         | 24  | 24  | 48     |
| <b>Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok</b> | 48  | 48  | 96     |
| <b>Labdás gyakorlatok</b>                               | 36  | 36  | 72     |
| <b>Sportjátékok elemei</b>                              | 60  | 60  | 120    |

## 11. évfolyam

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | 1. Rendgyakorlatok, téri tájékozódás                                                                                                                                        | Óraszám: 12 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 1. Szabályokat betartani, utasításokat minél pontosabban követni.<br>2. Testi fejlesztés, téri irányok, eligazodás térben.<br>3. Helyes életmód kialakításának elmélyítése. |             |
| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                             |             |
| Fejlesztési tevékenységek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                             |             |
| 1. Felszólításokra adekvátan cselekedjen: sorakozás, irányváltoztatások, testrészek mozgatása (egyéni képességeknek megfelelően)<br>2. Törekedjen a gyakorlatok minél pontosabb kivitelezésére<br>3. Legyen számára örömforrás a mozgás                                                                                                                                                                             |                                                                                                                                                                             |             |
| Fejlesztési ismeretek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                                                             |             |
| 1. Sorakozás<br>2. Járások<br>3. Menetelés<br>4. Testfordulatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                             |             |
| Tanulói tevékenység:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                             |             |
| 1. Sorakozó magasság szerint<br>2. Járás egysoros, kétsoros, háromsoros oszlopban, nyitódás, záródás, helyben járás, jelre elindulás, megállás.<br>3. Járás lábujjhegyen, sarkon.<br>4. Sarkon jobbra, balra fordulatok vezényszóra.<br>5. Menetelés helyben járással, igazodás, sorbontás jobb, baloldal érzékelése.<br>6. Vezényszavak megértése.<br>7. Menetelés zenére, ritmustartás, ritmusváltás adott jelre. |                                                                                                                                                                             |             |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                                                             |             |
| nyit, zár, jobb, bal, igazodás, sorbontás, magas, alacsony                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |                                                                                                                                                                             |             |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                   |             |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|-------------|
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 2. Gimnasztikai gyakorlatok                                       | Óraszám: 24 |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                 | Alapgyakorlatokat pontos végzése, hibák javítása. Izmok erősítése |             |
| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                   |             |
| Fejlesztési tevékenységek:                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                   |             |
| <div><div>1. Legyen képes az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig végezni</div><div>2. Értse meg az egyszerű utasításokat.</div><div>3. Tudja a kéziszerkeket megfelelően használni.</div></div>                                                                                                                        |                                                                   |             |
| Fejlesztési ismeretek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                   |             |
| <div><div>1. Két-három mozgáselem összekapcsolása.</div><div>2. Kéziszer- és szabadgyakorlatok.</div><div>3. Szakkifejezések megértése és alkalmazása.</div></div>                                                                                                                                                    |                                                                   |             |
| Tanulói tevékenység:                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                   |             |
| <div><div>1. Begyakorolt mozgáselemek összekapcsolása, helyben futás magas térdemelés, terpeszállás, törzshajlítás, bokaérintés.</div><div>2. Négy ütemre végzett gyakorlatok: (alapállás, ugrás terpeszbe, kar oldalsó középtartásba, taps fej fölött, vissza alapállásba, mellső középtartásba, oldalsó</div></div> |                                                                   |             |

|                                                                                                                                                            |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| középtartásba, terpesz, stb.)                                                                                                                              |
| 3. Szalag, babzsák, labda, medicinlabda, súlyzó, buzogány, karika, alkalmazásával végzett négyütemű gyakorlatok vezényszavak, számolás, zene segítségével. |
| 4. Begyakorolt gyakorlatsorok zenére, a testtartás és ütemtartás figyelembevételével.                                                                      |

**Fogalmak:**

négyütemű gyakorlat, terpeszállás, oldalsó középtartás, mellő középtartás, magas tartás, négyütemű gyakorlat, kéziszerek megnevezése.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                          |                    |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <b>3. Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok</b>               | <b>Óraszám: 48</b> |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 1. Gyakorlatok kitartó végzése, a hibák javítása.<br>2. Izmok erősítése. |                    |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                          |                    |
| <b>Fejlesztési tevékenységek:</b><br>1. A szóbeli utasításokat értse meg és kövesse<br>2. Legyen képes egyre hosszabb ideig együttműködni a tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokban.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                           |                                                                          |                    |
| <b>Fejlesztési ismeretek:</b><br>1. Guggolás<br>2. Kúszás<br>3. Mászás<br>4. Függeszkedés<br>5. Távolugrás<br>6. Guruló átfordulás előre, hátra<br>7. Állórajt, futás<br>8. Egyensúlyozó járás.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                          |                    |
| <b>Tanulói tevékenység:</b><br>1. Guggoló járás,<br>2. kúszás padok között,<br>3. bordásfal gyakorlatok (függeszkedés),<br>4. egy lábról elrugaszkodás távolugrás nekifutásból,<br>5. sorozatban guruló átfordulások (guruló átfordulás előre sorozatban, háttal sorozatban guruló átfordulás, hátra),<br>6. álló rajtból-versenyfutás,<br>7. helyben rugózásból elrugaszkodás,<br>8. mászás kötélén, bordásfalon (irányítással),<br>9. kúszás akadályok között, mászás akadályon át,<br>10. 30-60 m-es versenyfutás állórajtból,<br>11. egyensúlyozás talajon, padon (gerendán) pad merevítőjén, |                                                                          |                    |
| <b>Fogalmak:</b><br>gyakorlatok megnevezése, sorozat, állórajt, tevékenységek megnevezése, méter                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                          |                    |

| <b>Témakör</b>                               | <b>4. Labdás gyakorlatok</b>                                       | <b>Óraszám: 36</b> |
|----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------|--------------------|
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Egyre pontosabban labdát vezetni, célba juttatni (kézzel, lábbal). |                    |

| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Fejlesztési tevékenységek:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Legyen képes a szabályok megértésére és a szabálykövetésre</li> <li>2. Tudjon egyre biztonságosabban labdát vezetni, elkapni, célba dobni.</li> <li>3. A játék jelentsen örömforrást számára</li> </ol> <p><b>Fejlesztési ismeretek:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kislabda dobás</li> <li>2. Átadások</li> <li>3. Labdavezetés</li> </ol> <p><b>Tanulói tevékenység:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kislabda dobás álló helyzetből.</li> <li>2. Célba dobás (kosár, kapu, céltábla).</li> <li>3. Egykezes, kétkezes mellső átadások, különböző feladathelyzetekben.</li> <li>4. Váltott kézzel járás körben akadályok megkerülése, labdavezetések.</li> <li>5. Labdavezetés (ügyesebb) lábbal cél felé, akadályok megkerülése (irányítással)</li> <li>6. Dobóterpeszből kidobás, célba dobás, alsó felső dobás.</li> <li>7. lassú futás közben labdavezetés az ügyesebb kézzel.</li> </ol> <p><b>Fogalmak:</b><br/>gyakorlatok megnevezése, váltott kéz, dobóterpesz, labdavezetés</p> |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | 5. Sportjátékok elemei                                                                      | Óraszám: 120 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 1. Sportjátékokat játszani, mások játékát figyelemmel kísérni.<br>2.Rendszeresen sportolni. |              |
| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                             |              |
| Fejlesztési tevékenységek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                             |              |
| 1. Legyen képes betartani a sportjátékok elemi szabályait és az eszközöket rendeltetésszerűen, balesetmentesen használni.<br>2. A szabályokat minél pontosabban tartsa be.<br>3. Legyen képes a veszteség okozta frusztrációt kezelni.                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                             |              |
| Fejlesztési ismeretek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                             |              |
| 1. Kosárlabda, röplabda, zsinórlabda<br>2. Pingpong<br>3. Labdarúgás<br>4. Tollaslabda, szivacs labda<br>5. Kidobós<br>6. Úszás (vízbiztonság)<br>7. Roller, kerékpár, gördeszka, görkorcsolya, szánkó használata<br>8. Teke, kugli, biliárd<br>9. Kondicionáló gépek minél szélesebb körű alkalmazása                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                             |              |
| Tanulói tevékenység:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                             |              |
| 1. Alapállás – megindulás - megállás, labdavezetés kosárra dobás, védekezés,<br>2. pingpongozás, átütés, szerválás, ütögetés, adogatás,<br>3. alapállás, megindulás, megállás, labdavezetés, átadás, kapura lövés, labda véde,<br>4. szivacs labda, tollaslabda ütögetés, átütés a háló másik oldalára,<br>5. az időjárásnak megfelelő sporteszközök használata, az eszközök rendeltetésszerű használata, karbantartása, tárolása,<br>6. egyéni- és csapatversenyek rendezése, kulturált szurkolás (eredményhirdetés, cím |                                                                                             |              |

|                                                                                                                                                                                                                                                              |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p>megvédése, visszavágó),</p> <p>7. úszás, néhány úszásnem mozdulatai, az úszás ritmusa, légzés javítása.</p> <p>8. kondicionáló gépek célszerű és szakszerű használata, az erőnlét-és életmódjavító gyakorlatsorok elsajátítása és napirendbe építése.</p> |
| <p><b>Fogalmak</b></p> <p>sportágak megnevezése, kosárpalánk, kosár, kosárlabda, szerva, kapu, gól, tevékenységek megnevezése, kétkezes mellső átadás, szerválás</p>                                                                                         |

## 12. évfolyam

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 1. Rendgyakorlatok, téri tájékozódás                                                                                                                                        | Óraszám: 12 |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | 1. Szabályokat betartani, utasításokat minél pontosabban követni.<br>2. Testi fejlesztés, téri irányok, eligazodás térben.<br>3. Helyes életmód kialakításának elmélyítése. |             |
| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                             |             |
| Fejlesztési tevékenységek:<br>1. Felszólításokra adekvátan cselekedjen: sorakozás, irányváltoztatások, testrészek mozgatása (egyéni képességeknek megfelelően)<br>2. Törekedjen a gyakorlatok minél pontosabb kivitelezésére<br>3. Legyen számára örömforrás a mozgás                                                                                                                                                                       |                                                                                                                                                                             |             |
| Fejlesztési ismeretek:<br>1. Sorakozás<br>2. Járások<br>3. Menetelés<br>4. Testfordulatok                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                             |             |
| Tanulói tevékenység:<br>1. Sorakozó magasság szerint<br>2. Járás egysoros, kétsoros, háromsoros oszlopban, nyitódás, záródás, helyben járás, jelre elindulás, megállás.<br>3. Járás lábujjhegyen, sarkon.<br>4. Sarkon jobbra, balra fordulatok vezényszóra.<br>5. Menetelés helyben járással, igazodás, sorbontás jobb, baloldal érzékelése.<br>6. Vezényszavak megértése.<br>7. Menetelés zenére, ritmustartás, ritmusváltás adott jelre. |                                                                                                                                                                             |             |
| Fogalmak                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                             |             |
| nyit, zár, jobb, bal, igazodás, sorbontás, magas, alacsony                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                             |             |

|                                        |                                                                   |             |
|----------------------------------------|-------------------------------------------------------------------|-------------|
| Témakör                                | 2. Gimnasztikai gyakorlatok                                       | Óraszám: 24 |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai  | Alapgyakorlatokat pontos végzése, hibák javítása. Izmok erősítése |             |
| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek |                                                                   |             |

**Fejlesztési tevékenységek:**

1. Legyen képes az alapgyakorlatokat huzamosabb ideig végezni
2. Értse meg az egyszerű utasításokat.
3. Tudja a kéziszerket megfelelően használni.

**Fejlesztési ismeretek:**

1. Két-három mozgáselem összekapcsolása.
2. Kéziszer- és szabadgyakorlatok.
3. Szakkifejezések megértése és alkalmazása.

**Tanulói tevékenység:**

1. Begyakorolt mozgáselemek összekapcsolása, helyben futás magas térdemelés, terpeszállás, törzshajlítás, bokaérintés.
2. Négy ütemre végzett gyakorlatok: (alapállás, ugrás terpeszbe, kar oldalsó középtartásba, taps fej fölött, vissza alapállásba, mellső középtartásba, oldalsó középtartásba, terpesz, stb.)
3. Szalag, babzsák, labda, medicinlabda, súlyzó, buzogány, karika, alkalmazásával végzett négyütemű gyakorlatok vezényszavak, számolás, zene segítségével.
4. Begyakorolt gyakorlatsorok zenére, a testtartás és ütemtartás figyelembevételével.

**Foglalmak:**

négyütemű gyakorlat, terpeszállás, oldalsó középtartás, mellső középtartás, magas tartás, négyütemű gyakorlat, kéziszer megnevezése.

|                                                                                                                                                                                                 |                                                                          |                    |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------|--------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                  | <b>3. Képességfejlesztő gyakorlatok, játékos feladatok</b>               | <b>Óraszám: 48</b> |
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                    | 1. Gyakorlatok kitartó végzése, a hibák javítása.<br>2. Izmok erősítése. |                    |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                   |                                                                          |                    |
| <b>Fejlesztési tevékenységek:</b><br>1. A szóbeli utasításokat értse meg és kövesse<br>2. Legyen képes egyre hosszabb ideig együttműködni a tartásjavító és izomerősítő gyakorlatokban.         |                                                                          |                    |
| <b>Fejlesztési ismeretek:</b><br>1. Guggolás<br>2. Kúszás<br>3. Mászás<br>4. Függeszkedés<br>5. Távolugrás<br>6. Guruló átfordulás előre, hátra<br>7. Állórajt, futás<br>8. Egyensúlyozó járás. |                                                                          |                    |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |  |  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|--|
| <b>Tanulói tevékenység:</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Guggoló járás,</li> <li>2. kúszás padok között,</li> <li>3. bordásfal gyakorlatok (függeszkedés),</li> <li>4. egy lábról elrugaszkodás távolugrás nekifutásból,</li> <li>5. sorozatban guruló átfordulások (guruló átfordulás előre sorozatban, háttal sorozatban guruló átfordulás, hátra),</li> <li>6. álló rajtból-versenyfutás,</li> <li>7. helyben rugózásból elrugaszkodás,</li> <li>8. mászás kötélén, bordásfalon (irányítással),</li> <li>9. kúszás akadályok között, mászás akadályon át,</li> <li>10. 30-60 m-es versenyfutás állórajtból,</li> <li>11. egyensúlyozás talajon, padon (gerendán) pad merevítőjén,</li> </ol> |  |  |
| <b>Fogalmak:</b><br>gyakorlatok megnevezése, sorozat, állórajt, tevékenységek megnevezése, méter                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             |  |  |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 4. Labdás gyakorlatok                                                                       | Óraszám: 36  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------|--------------|
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Egyre pontosabban labdát vezetni, célba juttatni (kézzel, lábbal).                          |              |
| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       |                                                                                             |              |
| Fejlesztési tevékenységek:<br>1. Legyen képes a szabályok megértésére és a szabálykövetésre<br>2. Tudjon egyre biztonságosabban labdát vezetni, elkapni, célba dobni.<br>3. A játék jelentsen örömforrást számára                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                             |              |
| Fejlesztési ismeretek:<br>1. Kislabda dobás<br>2. Átadások<br>3. Labdavezetés                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                             |              |
| Tanulói tevékenység:<br><br>1. Kislabda dobás álló helyzetből.<br>2. Célba dobás (kosár, kapu, céltábla).<br>3. Egykezes, kétkezes mellső átadások, különböző feladathelyzetekben.<br>4. Váltott kézzel járás körben akadályok megkerülése, labdavezetések.<br>5. Labdavezetés (ügyesebb) lábbal cél felé, akadályok megkerülése (irányítással)<br>6. Dobóterpeszből kidobás, célba dobás, alsó felső dobás.<br>7. lassú futás közben labdavezetés az ügyesebb kézzel.<br>8. |                                                                                             |              |
| Fogalmak<br><br>gyakorlatok megnevezése, váltott kéz, dobóterpesz, labdavezetés                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                             |              |
| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 5. Sportjátékok elemei                                                                      | Óraszám: 120 |
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | 1. Sportjátékokat játszani, mások játékát figyelemmel kísérni.<br>2.Rendszeresen sportolni. |              |

| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |  |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <p><b>Fejlesztési tevékenységek:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Legyen képes betartani a sportjátékok elemi szabályait és az eszközöket rendeltetésszerűen, balesetmentesen használni.</li> <li>2. A szabályokat minél pontosabban tartsa be.</li> <li>3. Legyen képes a veszteség okozta frusztrációt kezelni.</li> </ol> <p><b>Fejlesztési ismeretek:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Kosárlabda, röplabda, zsinórlabda</li> <li>2. Pingpong</li> <li>3. Labdarúgás</li> <li>4. Tollaslabda, szivacs labda</li> <li>5. Kidobós</li> <li>6. Úszás (vízbiztonság)</li> <li>7. Roller, kerékpár, gördeszka, görkorcsolya, szánkó használata</li> <li>8. Teke, kugli, biliárd</li> <li>9. Kondicionáló gépek minél szélesebb körű alkalmazása</li> </ol> <p><b>Tanulói tevékenység:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Alapállás – megindulás - megállás, labdavezetés kosárra dobás, védekezés,</li> <li>2. pingpongozás, átütés, szerválás, ütögetés, adogatás,</li> <li>3. alapállás, megindulás, megállás, labdavezetés, átadás, kapura lövés, labda védeke,</li> <li>4. szivacs labda, tollaslabda ütögetés, átütés a háló másik oldalára,</li> <li>5. az időjárásnak megfelelő sporteszközök használata, az eszközök rendeltetésszerű használata, karbantartása, tárolása,</li> <li>6. egyéni- és csapatversenyek rendezése, kulturált szurkolás (eredményhirdetés, cím megvédése, visszavágó),</li> <li>7. úszás, néhány úszásnem mozdulatai, az úszás ritmusa, légzés javítása.</li> <li>8. kondicionáló gépek célszerű és szakszerű használata, az erőnlét-és életmódjavító gyakorlatsorok elsajátítása és napirendbe építése.</li> </ol> |  |
| <p><b>Fogalmak</b></p> <p>sportágak megnevezése, kosárpálánk, kosár, kosárlabda, szerva, kapu, gól, tevékenységek megnevezése, kétkezes mellső átadás, szerválás</p>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |

|                                                                           |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |
|---------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Összegzett tanulói eredmények a két évfolyamos ciklus végén</b></p> | <p>A tanuló képes</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. mozgásos tevékenységek rendszeres végezésére, az egészséges testi fejlődés, edzettség, teherbíró képesség, az alapvető fizikai képességek szintjének emelése érdekében,</li> <li>2. sporteszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használatára,</li> <li>3. sportjátékok játszására (egyszerűsített) szabályokkal, sportmérkőzések figyelemmel kísérésére</li> </ol> |
|---------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

## **Osztályfőnöki óra**

(Közösségi nevelés)

A készségfejlesztő iskola gyakorlati évfolyamain az osztályfőnöki óra célja a gyakorlati csoportokba járó tanulók közösségének kialakítása, fejlesztése, a csoporthoz tartozás, identitás tudatosítása. Az osztályfőnöki óra a pedagógiai folyamatban kiemelt helyet foglal el, céljai és feladatai a nevelési-oktatási folyamat teljes spektrumára kiterjednek. A tantárgy célja a tanulók segítése önismeretük fejlesztésében, személyiségük stabilizálása a lehetséges életpálya elérésének céljai érdekében. A tantárgy tematikája segíti a szociális képességek (a kapcsolatteremtés, a kommunikáció, az empátia, a tolerancia, a kooperáció, a konfliktuskezelés stb. képességeinek) fejlesztését főként az osztályban megélt saját élmények, tapasztalatok alapján. A tantárgy fontos szerepe a társadalmi beilleszkedés támogatása, az élet különböző területeire érvényes szabályok rendszerezése, a felnőtt élet megkezdésének előkészítése. Az osztályfőnöki óra lehetőséget ad az iskolai közösségi programokhoz történő kapcsolódás előkészítésére, tervezésére, az ünnepélyeken, megemlékezéseken a csoport szerepvállalására.

Az osztályfőnöki óra fontos szerepet tölt be az erkölcsi nevelés területén a szabálykövető magatartás fejlesztésében és kiterjesztésében, a cselekedetek előre tervezésében és a következmények előzetes felmérésében, a választások erkölcsi meggyőződés szerinti mérlegelésében.

A tantárgy az állampolgárságra, demokráciára nevelés területén felkészít az állampolgári jogok és kötelezettségek tartalmának mélyebb megismerésére, a napi élettel kapcsolatos felelős ügyintézésre.

Az önismeret és társas kultúra fejlesztése területén a tantárgy hozzájárul az emberi kapcsolatok alakításához és megtartásához nélkülözhetetlen korrekt magatartás, empátia és a reális énkép fejlődéséhez.

A testi és lelki egészségre nevelés területén a tanuló megismeri és egyre önállóbban, belülről fakadóan alkalmazza a felnőtt élethez kapcsolódó lakókörnyezeti és munkahelyi egészségvédelem, balesetvédelem szempontjait, tudatosan törekszik testi épségének és érzelmi egyensúlyának megőrzésére.

A felelősségvállalás másokért, önkéntesség fejlesztési területén a tanuló egyre jobban megismeri a közösségi élet színtereit és felismeri szerepét a közösségért végzett munkában, kialakul az igény a kölcsönös segítség iránt.

A fenntarthatóság és környezettudatosság területén a tantárgy segít a személyes élet és a munkavégzés tevékenységeinek idő-, anyag-, és energiatakarékos tervezésében és lebonyolításában.

A tantárgy az anyanyelvi kommunikáció kompetenciaterületén fejleszti a tanulók egymás közötti és a felnőtt élet valamennyi területét lefedően is a kapcsolatfelvételhez, információ átadáshoz és informálódáshoz szükséges kommunikációs formákat, fejlődik a közösségi életben szükséges beszédértése, beszédprodukciója.

A digitális kompetenciaterületen az informatikai és infokommunikációs eszközök használata fejlődik és differenciálódik az eszközök célszerű és tudatos alkalmazásának gyakorlásával.

A szociális és állampolgári kompetenciaterület a tantárgy tanulása során a családi és társadalmi munkamegosztás ismeretei körében bővül, a tanuló egyre jobban felkészül saját életének alakítására és az aktív részvételre közösségi életben.

## JAVASOLT ÓRAKERET

| Tematikai egység                    | 11. | 12. | 11-12. |
|-------------------------------------|-----|-----|--------|
| <b>Aktuális témák</b>               | 13  | 13  | 26     |
| <b>Felkészülés a felnőtt létre</b>  | 10  | 10  | 20     |
| <b>Beilleszkedés, alkalmazkodás</b> | 13  | 13  | 26     |

| Témakör                                      | 1. Aktuális témák                                                            | Javasolt óraszám:<br>26 óra |
|----------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------|
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | Az alkalomnak megfelelő külső megjelenést és viselkedési módokat alkalmazni. |                             |

| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Fejlesztési tevékenységek</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Ismerje meg a szűkebb és tágabb környezetét, annak életét, kísérje figyelemmel az ott történeteket.</li> <li>Tudatos aktivitást és együttműködést alakítani ki.</li> <li>Másokkal egyeztetve vegyen részt programok szervezésében, közös eseményeken aktívan vegyen részt és viselkedjen megfelelően.</li> <li>Fogalmazza meg és fejtse ki saját véleményét, és képviselje azt bátran.</li> <li>Tanúsítson toleráns viselkedést, vitázzon, az álláspontját legyen képes meggyőzés hatására rugalmasan megváltoztatni.</li> </ol> <p><b>Fejlesztési ismeretek</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>A közösség építése érdekében saját teendőinek feltérképezése.</li> <li>A közösség életében adódó aktuális, váratlan események kezelési módjának elsajátítása.</li> <li>Egyéni és közösségi ünnepek, események ismerete, és felkészülés a közösség alkalmaira (ünnepélyek, külső programok).</li> <li>Tágabb közösségről szóló hírek, események követése, a megfelelő alkalmakon aktív (passzív) részvétel.</li> </ol> <p><b>Tanulói tevékenység</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>Az intézmény (iskola, munkahely) történetének megismerése, hagyományainak ápolása.</li> <li>Tervek készítése az aktuális időszak várható alkalmairól (naptáron bejelölni az alkalmakat), jelmez készítése, öltözk megválasztása, a közös élmények megbeszélése, az elkészült fotók, felvételek közös megtekintése, a látottak megvitatása.</li> <li>Aktív részvétel ünnepeken (családi és közösségi alkalmakon), az ünnepnek megfelelő szokások, külsőségek megtartása (meghívó, plakátkészítés, vendégvárással kapcsolatos teendők, ünnepi műsorban szerepvállalás, fényképezés, beszámoló szóban, írásban az eseményről).</li> <li>Tanulmányi séta, kirándulás, Múzeumlátogatás.</li> <li>A tapasztalatok, ismeretek rendszerezése.</li> <li>A közösség életében felmerülő probléma megfogalmazása, véleményalkotás, vita (programválasztás, viselkedési, öltözködési, igazmondási konfliktusok).</li> <li>Újságcikkekben, napi híradóban, magazinműsorban olvasott, hallott, látott esetek megbeszélése, saját ítélet megfogalmazása.</li> <li>Egyéni tapasztalatok, vélemények gyűjtése.</li> </ol> |

|                                                   |                                                                                                              |                                     |
|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b>                                   | Az ünnepekkel, eseményekkel, osztályközösséggel, tágabb közösséggel kapcsolatos fogalmak köre.               |                                     |
| <b>Témakör</b>                                    | <b>2. Felkészülés a felnőtt életre</b>                                                                       | <b>Javasolt óraszám:<br/>20 óra</b> |
| <b>A témakör nevelési-<br/>fejlesztési céljai</b> | Együttműködés erősítése, felelősségtudat mélyítése, bizalomérzetét kialakítása a közös célokért dolgozókkal. |                                     |

## **Fejlesztési ismeretek és tevékenységek**

### **Fejlesztési tevékenységek**

1. Törekedjen reális önismeretre és valós helyzetértelmezésre.
2. Cselekedjen tudatosan, tegyen erőfeszítéseket a kívánt cél elérése érdekében.
3. Normakövetés (példakép).
4. Állítson fel a mindennapi tevékenységeiben fontossági sorrendet, ismerje a pihenés szükségességét és formáit.
5. Értse meg a munkafegyelem tartalmát.
6. Ismerje és tartsa be az általános balesetvédelmi szabályokat.
7. Tartsa szem előtt a téves vélemény, és a megalapozatlan bizalom káros következményeit (becsapottság, kihasználás, megkárosítás, rossz hatások).
8. Ismerje a pénz kezelésének fontosságát, gazdálkodásában a kerülje a könnyelműséget.

### **Fejlesztési ismeretek**

1. A felnőtt lét előnyei, hátránya.
2. Kötelességek, szabályok (munkahelyi-, lakóhelyi előírások, balesetvédelmi, tűzrendészeti szabályok).
3. Időbeosztás (munka, pihenés, szórakozás helyes aránya).
4. Napi rutin tudatos alakítása az egyéni lehetőségeknek megfelelően.
5. A felnőtt élettel kapcsolatos élethelyzetek számbavétele.

Lakás (lakásfenntartás költségei, takarékoság, lakás tisztántartása, bezárása).

6. Személye körüli teendők (higiénia, öltözködés, kulturált megjelenés, egészséges étkezési szokások, idegenekkel távolságtartás, az intim szféra tiszteletben tartása).
7. Pályaválasztás, munkavállalás, munkahely (munkavégzéssel kapcsolatos teendők, alkalmazkodás, figyelem fontossága, fizetés beosztása, banki szolgáltatás körülmények igénybe vétele).
8. Pihenés, szórakozás, szabadság (kulturált időtöltés, megfelelő társaság kiválasztása, káros szenvedélyek kerülése).
9. Helyes – helytelen (viselkedési szokások kialakulása, szenvedélyek kialakulása, – dohányzás, italozás, játékfüggőség, kábítószer fogyasztás).

### **Tanulói tevékenység**

1. A kívánatos tulajdonságok tudatos kialakítása, fejlesztése, szituációs gyakorlatok.
2. Szembesülés reális és irreális tervekkel (vágyak és a lehetőségek tudatosítása).
3. Írott és íratlan szabályok (iskolai szabályok, közlekedési szabályok, játékszabályok) betartása, megszegése, következmények (példák saját élményekből, filmekből).
4. Videofilm megtekintése, megbeszélése, helyes, nem helyes felismerése.
5. A személyes higiénia napi rutinja, heti teendők (hajmosás), havi (hajvágás) számbavétele, tudatosítása.
6. Lakás tisztántartása, rendje (napi-, heti-, havi teendők) és biztonsága (bezárása, idegenek távoltartása), szomszédokkal szembeni viselkedés, egymás segítése.
7. Saját napirend összeállítása.
8. A tervezett élet előnyeinek tudatosítása (a mai napra tervezett feladatok és tevékenységek az e havi, ez évi, későbbi terve végiggondolása tervezése.)
9. Különböző munkakörhöz szükséges tulajdonságok számbavétele.
10. Beszélgetés, szituációs játék, képek nézegetése, csoportosítása.
11. Megcélzott szakma szerinti képességek intenzívebb fejlesztése (pl.: tevékenység egyre hosszabb ideig, rendszeresség fejlesztése, megtartó emlékezet fejlesztése, utasítások megjegyzése, végrehajtása, stb.).

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 12. Pihenés: kirándulás, testedzés, tánc, kézműves tevékenységek, egyedül, együtt a családdal, társaságban.<br>13. Egészségmegőrzés, kondicionálás lehetőségei (életmód, életvezetés).<br>14. Egészségkárosító szokások számbavétele (prospektusok gyűjtése, szituációs gyakorlatok), a visszautasítás gyakorlása.<br>15. A pénz értékének tudatosítása. A takarékoság lehetőségeinek megbeszélése.<br>16. Helyzetgyakorlatok, tanulmányi séta bankban, számlanyitáshoz szükséges adatok és kapcsolatos teendők és veszélyek. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | Munkafegyelem, baleset, figyelem, létfeltétel, táplálkozás, lakás, ruházkodás, a pénz értéke, törvény, szabály, igazságszolgáltatás, büntetés. Saját érdek, választó, képviselő, képviselő. személyi igazolvány, határátlépés, állampolgár, sajátkezü aláírás, tájékozódás, tapasztalatszerzés, próbálkozás, tanács, tanácsadó, kötelesség, mulasztás, tévedés, hiba kijavítása, elnézés kérése, bank, folyószámla, átutalás, fedezet, takarékoskodás, titkos kód, bankkártya, kölcsön, kezes, ápoltság, taszító, vonzó, sminkelés, káros szokás, egészségmegőrzés, mértékletes, lustaság, jóleső fáradtság, szenvedély, visszautasítás, |

| <b>Témakör</b>                               | <b>3. Beilleszkedés, alkalmazkodás</b>                                                                                | <b>Javasolt óraszám:<br/>26 óra</b> |
|----------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | A csoportszabályokat elfogadni eltérő csoporthelyzetekben is, azok betartásával részt venni a közös tevékenységekben. |                                     |

| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Fejlesztési tevékenységek</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Fogadja el a szabályokat, az esetleges vitákat kulturált formában rendezze.</li> <li>2. Ismerjen meg és próbáljon ki konfliktuskezelési technikákat, megoldási módokat.</li> <li>3. Képes legyen saját életének szervezésére, igényeinek megfelelő helyes napirend kialakítására.</li> <li>4. Tanúsítson szolidaritást a rászorulókkal szemben.</li> <li>5. Aktívan vegyen részt a lakóközösség és az iskolaközösség életében.</li> <li>6. Kapcsolódjon be a helyi öntevékeny csoportok munkájába (szakkör, énekkar, táncsoport).</li> </ol> <p><b>Fejlesztési ismeretek</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Tanulói jogok és kötelességek.</li> <li>2. Házirend, tűz- és balesetvédelem, közlekedési szabályok.</li> <li>3. Napirend.</li> <li>4. Bevált és új tanulási módszerek kialakítása („a tanulás tanulása”, tanulási technikák megismerése).</li> <li>5. Tanórán kívüli elfoglaltságok köre, helyi lehetőségek.</li> <li>6. Műhelyek, munkahelyek megismerése, munkatársi kapcsolatok.</li> <li>7. Gyakorlati tantárgyakkal kapcsolatos képességek feltérképezése (kézügyesség, kitartás, pontosság, megbízhatóság stb.).</li> <li>8. Kapcsolataiban megjelenhető konfliktusok kulturált kezelése, rendezett lezárása.</li> </ol> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Tanulói tevékenység</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. A házirenddel, munkarenddel kapcsolatos kérdések megvitatása (kérdések megfogalmazása).</li> <li>2. Időbeosztás, órarend.</li> <li>3. Hatékonyság ellenőrzése.</li> <li>4. Saját tanulási stratégia megkeresése, az előnyök és hátrányok mérlegelésével.</li> <li>5. Beszámoló az önálló tanulásról és a tanulópárok együttműködésének tapasztalatairól.</li> <li>6. Kérdések megfogalmazása az új tantárgyakkal kapcsolatban.</li> <li>7. Kapcsolatépítés, aktív együttműködés.</li> <li>8. Felmerülő napi problémák (szimulált helyzetek) megbeszélése, saját megoldási javaslat, vitakultúra fejlesztése, agresszív fellépés leszerelése (árulkodás – segítség kérés közötti különbség tisztázása).</li> </ol> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        | Egyéni tanulás, tanulócsoport, kötelező tanóra, igazolt-igazolatlan hiányzás, legális munkavégzés, feketemunka, helytörténet, múlt, közelmúlt, együttérzés, önkéntesség, önfeláldozás, karitatív tevékenység.                                                                                                                                                                                                 |
| <b>Összegzett tanulási eredmények a két évfolyamos ciklus végén</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | <p>A tanuló képes</p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. aktuális közösségeiben a tanult szabályok szerinti munkavégzésre,</li> <li>2. a környezet és az értékek megismerése alapján azonosulni, elfogadni és szolidaritást vállalni adott helyzetekben,</li> <li>3. saját véleményét megfogalmazni, empatikusan együttműködni beszédpartnerével, kulturáltan törekedni annak meggyőzésére.</li> </ol> |

**Tantárgy leírása:**

1. Az informatikai eszközök használata 2. Digitális írástudás (szöveges, rajzos, táblázatos dokumentumok, internetes kommunikáció) 3. Problémamegoldás (problémák megoldása, algoritmusok, adatmodellek, adatbázisok, kiszámíthatóság, táblázatkezelési alapismeretek) 4. Információs technológiák (robotika, webes és mobiltechnológiák). Célja, hogy felkészítsen a digitális kompetenciák széleskörű alkalmazására úgy, hogy arra a más tudásterületekhez tartozó anyagok feldolgozásakor már építeni lehessen; rendszerezze a tanulók más forrásokból származó IKT-ismereteit, felvértezze a tanulókat a digitális eszközök használatával járó veszélyek kezelésére; javítsa az ösztönös, nem tudatos használatból eredő helytelen beidegződéseket, veszélyes gyakorlatokat; felkészítse a tanulókat a digitális személyes és csoportos tanulásra és kommunikációra, valamint az elearning útján megvalósuló élethosszon át történő tanulásra; kialakítsa a tudatos felhasználói attitűdöt mind az egyén, mind a szűkebb-tágabb közösség, illetve a társadalom szintjén; felkészítse a tanulókat a 21. században felmerülő problémák digitális eszközökkel való megoldására, beleértve egy adott probléma megoldásához szükséges algoritmusok értelmezését, kiválasztását, módosítását, illetve létrehozását.

**Javasolt órakeret:36**

| Tematikai egység   | 11 | 12 |
|--------------------|----|----|
| Számítógép-kezelés | 8  | 8  |
| Irodatechnika      | 6  | 6  |
| Dokumentumkészítés | 10 | 10 |
| Játékprogramok     | 12 | 12 |

11.

**évfolyam**

|                                                                                                                                  |                                                                                                                            |            |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                   | 1. Számítógép-kezelés                                                                                                      | óraszám: 8 |
| <b>A témakör nevelési fejlesztési céljai</b>                                                                                     | A számítógép használathoz kapcsolódó erkölcsi és jogi szabályozókat szintjének megfelelő mélységben ismerni és alkalmazni. |            |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                    |                                                                                                                            |            |
| <b>Fejlesztési tevékenységek:</b>                                                                                                |                                                                                                                            |            |
| 1. A számítógépet és a megismert eszközöket fokozódó önállósággal kezelni.                                                       |                                                                                                                            |            |
| 2. A számítógép képernyőjén leggyakrabban megjelenő jeleket és a rendszeresen használt szakkifejezéseket, rövidítéseket ismerni. |                                                                                                                            |            |
| 3. Kapcsolódni az internetre (segítséggel), tartalmakat keresni.                                                                 |                                                                                                                            |            |
| 4. A felállított szabályokat tiszteletben tartani.                                                                               |                                                                                                                            |            |
| 5. Az egészséget kímélve használni a számítógépet.                                                                               |                                                                                                                            |            |
| <b>Fejlesztési ismeretek:</b>                                                                                                    |                                                                                                                            |            |
| 1. A meglévő ismeretek rendszerezése és bővítése aktuális problémákkal.                                                          |                                                                                                                            |            |
| 2. Rendszeresen használt szakkifejezések, rövidítések.                                                                           |                                                                                                                            |            |
| 3. Hálózatra kapcsolódás (iskolai hálózat – internet).                                                                           |                                                                                                                            |            |
| 4. Közösségi oldalak használata.                                                                                                 |                                                                                                                            |            |
| 5. Levelezés.                                                                                                                    |                                                                                                                            |            |
| 6. Csetelés (telefonálás számítógép használatával).                                                                              |                                                                                                                            |            |
| 7. Etikai elvek rögzítése.                                                                                                       |                                                                                                                            |            |

8. A számítógép használata során szükséges egészségügyi szabályok ismerete és azok betartása.

**Tanulói tevékenységek:**

1. A számítógép használatának rendje (üzembe helyezés, munka végi teendők, mentés, kilépés, áramtalanítás, gép megvédése a szennyeződésektől por, hő, folyadék).
2. Teendők váratlan helyzetekben.
3. A kifejezések mögötti tartalmak rövid lényegének megértése, kipróbálása a gyakorlatban (mentés mentett, nem mentett tartalom keresése, könyvtár fogalma saját könyvtár, más könyvtára, jelszó a jelszó lényege, jelentősége).
4. A hálózat korlátolt, ellenőrzött használata (néhány címszó keresése saját iskola honlapja, időjárás jelentés, műsorújság).
5. Közösségi oldalakra kapcsolódás segítségével, a kapcsolódás, adatok felrakása, kapcsolat létesítése.
6. E-mail cím létesítése, levelezés társakkal.
7. A lehetséges (meglévő) technikával egyéb kapcsolat létesítése, fogadás, elutasítás.
8. Óvatosság a kapcsolatok létesítése során. Az Internet veszélyei.  
Közös szabályrendszer felállítása, a korlátok elfogadása és betartása (személyiségi jogok, intim szféra, időkorlátok elfogadása).
9. Szem kímélése (távolság a képernyőtől, hangerő szabályozása, hosszabb ideig tartó munka megszakítása mozgással, néhány mozgásforma elsajátítása és gyakorlása).
10. Saját adatok korlátozott, megfontolt használata, a kapott információk valóságtartalmának mérlegelése.
11. Ismeretlen honlapok használatának elutasítása.
12. Az interneten keresztül történő vásárlások, pénzes, zsetonos játékok elutasítása.

**Fogalmak:** A számítógépen lévő rövidítések, feliratok és azok értelmezés: egér, billentyű, kattintás touchpad.

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               | 2.Irodatechnika                                                                                                                             | óraszám:6 |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------|
| A témakör nevelési fejlesztési céljai                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <div>1. Az eszközöket célszerűen és biztonságosan működtetni.</div> <div>2. A megismert számítógép perifériákat célszerűen használni.</div> |           |
| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                             |           |
| Fejlesztési tevékenységek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |                                                                                                                                             |           |
| <div>1. Telefonálni (vezetékes, mobil és számítógépes lehetőségek megismerése).</div> <div>2. DVD, MP3, Blu-ray lejátszót-t kezelni.</div> <div>3. A fényképezőgépet használni (digitális fényképezés, telefonnal fényképezés).</div> <div>4. Fénymásolás segítséggel, fénymásolást figyelemmel kísérni (a papírtöltés és az elkészült munka észlelése).</div> <div>5. Nyomtatás (segítséggel).</div> |                                                                                                                                             |           |
| Fejlesztési ismeretek:                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                             |           |
| <div>1. Telefon, mobiltelefon használata („okostelefon”).</div> <div>2. Ismerős számot hívni, röviden, lényegyet közölni. Segélykérőtelefonszámot ismerni.</div> <div>3. DVD-lejátszó használata segítséggel. (CD/DVD a számítógépen.)</div> <div>4. MP3 formátumot használó készülék megfelelő használata.</div> <div>5. A készüléket szakszerűen használni.</div>                                   |                                                                                                                                             |           |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                                                                                                                                             |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 6.                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Fényképezőgép (telefon fényképező funkciója) használata (digitális fényképezés).                                                            |
| 7.                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Fénymásolás (segítséggel).                                                                                                                  |
| 8.                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Nyomtatás (segítséggel).                                                                                                                    |
| <b>Tanulói tevékenységek:</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                             |
| 1.                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | CD- (DVD-) lejátszóba lemez behelyezése, kivétel a lejátszóból, tokba helyezés, a tárolás módja.                                            |
| 2.                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | DVD-lemezek kiválasztása, lejátszása.                                                                                                       |
| 3.                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Telefonkészülékek.                                                                                                                          |
| 4.                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | A készülék működtetése (töltés, tárolás), a kulturált játék és zenehallgatás szabályainak elsajátítása (időtartam, hangerő).                |
| 5.                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Telefonhívás kezdeményezése, elkészítés, a telefonálás időbeli és pénzügyi vonatkozásainak tudatosítása.                                    |
| 6.                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Fényképkészítés gyakorlása természetes fényben és vakuval.                                                                                  |
| 7.                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Az elkészült képek megismerése a képernyőn, a fotók minőségének bírálata (jól sikerült, nem jól sikerült), a kiválasztott kép kinyomtatása. |
| 8.                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Másolás a készülék (önálló) beállítása nélkül.                                                                                              |
| 9.                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | Kiseb feladatok teljesítése, adott oldalak lemásolása.                                                                                      |
| 10.                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | A nyomtató előkészítése a nyomtatáshoz (papírmennyiség ellenőrzése).                                                                        |
| 11.                                                                                                                                                                                                                                                                                                           | Az előzetesen elkészített dokumentum (levél, önéletrajz, meghívó) kinyomtatása.                                                             |
| <b>Fogalmak:</b> Elektromos hálózat, elem, halk-hangos, tárolás, hőérzékeny, porvédelem, tisztítás, karcolás, szabályos működés, érzékeny a hőre, karcolásra, DVD lemez, kiad, betesz, vaku, másolás, fényérzékeny, átállítás, nagyítás, kicsinyítés, nyomtatás, papírtöltés, üzemmód, egyoldalas, kétoldalas |                                                                                                                                             |

|                                                                                                                                                                          |                                                                                      |                   |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                           | <b>3. Dokumentumkészítés</b>                                                         | <b>óraszám:10</b> |
| <b>A témakör nevelési fejlesztési céljai</b>                                                                                                                             | Dokumentumot készíteni, kinyomtatni megfelelő helyre eljuttatni (e-maillt elküldeni) |                   |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                            |                                                                                      |                   |
| <b>Fejlesztési tevékenységek:</b>                                                                                                                                        |                                                                                      |                   |
| 1. Egyszerű számítógépes rajzot készíteni (segítséggel).                                                                                                                 |                                                                                      |                   |
| 2. Egyéni ötletek, tervek alapján újabb alkotásokat készíteni                                                                                                            |                                                                                      |                   |
| <b>Fejlesztési ismeretek:</b>                                                                                                                                            |                                                                                      |                   |
| 1. Egyszerű szerkesztőprogramok közül adott program alkalmazása.                                                                                                         |                                                                                      |                   |
| 2. Szöveg és ábrakészítés.                                                                                                                                               |                                                                                      |                   |
| 3. Egyéni alkotás készítése.                                                                                                                                             |                                                                                      |                   |
| 4. Az elkészült dokumentum elhelyezése a könyvtárban.                                                                                                                    |                                                                                      |                   |
| <b>Tanulói tevékenységek:</b>                                                                                                                                            |                                                                                      |                   |
| 1. Egyszerű rajzok, ábrák, szövegrészek alkotása a számítógéppel.                                                                                                        |                                                                                      |                   |
| 2. Szöveg változtatása formai (betűtípus, nagyság, sortávolság, bekezdés), tartalmi (hibák javítása, szövegrészek törlése).                                              |                                                                                      |                   |
| 3. Dokumentum szerkesztése, ábra rajzolása, kép beillesztése (képes- rajzos- szöveges alkotások készítése előre megbeszélt témában plakát készítése iskolai ünnepélyre). |                                                                                      |                   |
| 4. Levél írása.                                                                                                                                                          |                                                                                      |                   |
| 5. Színválasztás, színezés, törlés, tiszta lap kérése.                                                                                                                   |                                                                                      |                   |
| 6. A célnak megfelelően a szöveg stílusának, nagyságának változtatása)                                                                                                   |                                                                                      |                   |
| 7. Az elkészült dokumentum mentése, elhelyezése a könyvtárban, a dokumentum visszakeresése, újbóli megnyitása, a tartalom módosítása                                     |                                                                                      |                   |

**Fogalmak:**

Betű- és számbillentyű rajzlap, vonal, ecset, színek, pontos másolás.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                   |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>4.Játékprogramok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                             | <b>óraszám:12</b> |
| <b>A témakör nevelési fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 1. A játékfüggőséget elkerülni.<br>2. A játékot következetesen végig játszani, az eredményt elfogadni                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |                   |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                   |
| <b>Fejlesztési tevékenységek:</b><br>A megismert játékot egyre jobb eredménnyel teljesíteni.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                   |
| <b>Fejlesztési ismeretek:</b><br>1. Eltérő típusú játékprogramok megismerése.<br>2. A játékok körét bővíteni                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                   |
| <b>Tanulói tevékenységek:</b><br>1. A játék többféle irányítása szerinti (navigálás az egérrel, billentyűvel, külső eszközzel).<br>2. Stratégiai játékok (hosszabb ideig, egyre bővülő tartalommal).<br>3. Stratégiai játékok játssza a géppel, hálózat segítségével, társsal (sakk, memory, pasziánsz).<br>4. Tananyaghoz szorosabban kapcsolódó oktató játékok (egyre nagyobb önállósággal részt venni a játékban).<br>5. Képek készítése (néhány kocka rajzfilm) segítséggel |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                   |
| <b>Fogalmak:</b> A megismert játék elnevezése, a játszáshoz szükséges fogalmak ismerete.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                   |
| <b>Összegzett tanulási eredmények a 11. évfolyam végén</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | A tanuló képes<br>1. a környezetében meglévő számítástechnikai eszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használatára,<br>2. a technikai fejlődés által biztosított lehetőségek sikeres alkalmazására (segítséggel, irányítással),<br>3. szabadidejének tartalmas eltöltésére az információs eszközök alkalmazásával, a számítógépes függőség kialakulásának elkerülésére az egészség megővésének szem előtt tartására az eszközök használata során. |                   |

12.

**évfolyam:**

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                            |                   |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | <b>1. Számítógép-kezelés</b>                                                                                               | <b>óraszám: 8</b> |
| <b>A témakör nevelési fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         | A számítógép használathoz kapcsolódó erkölcsi és jogi szabályozókat szintjének megfelelő mélységben ismerni és alkalmazni. |                   |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                        |                                                                                                                            |                   |
| <b>Fejlesztési tevékenységek:</b> <ol style="list-style-type: none"><li>1. A számítógépet és a megismert eszközöket fokozódó önállósággal kezelni.</li><li>2. A számítógép képernyőjén leggyakrabban megjelenő jeleket és a rendszeresen használt szakkifejezéseket, rövidítéseket ismerni.</li><li>3. Kapcsolódni az internetre (segítséggel), tartalmakat keresni.</li><li>4. A felállított szabályokat tiszteletben tartani.</li><li>5. Az egészséget kímélve használni a számítógépet.</li></ol> |                                                                                                                            |                   |

**Fejlesztési ismeretek:**

1. A meglévő ismeretek rendszerezése és bővítése aktuális problémákkal.
2. Rendszeresen használt szakkifejezések, rövidítések.
3. Hálózatra kapcsolódás (iskolai hálózat internet).
4. Közösségi oldalak használata.
5. Levelezés.
6. Csetelés (telefonálás számítógép használatával).
7. Etikai elvek rögzítése.
8. A számítógép használata során szükséges egészségügyi szabályok ismerete és azok betartása.

**Tanulói tevékenységek:**

1. A számítógép használatának rendje (üzembe helyezés, munka végi teendők, mentés, kilépés, áramtalanítás, gép megvédése a szennyeződésektől por, hő, folyadék).
2. Teendők váratlan helyzetekben.
3. A kifejezések mögötti tartalmak rövid lényegének megértése, kipróbálása a gyakorlatban (mentés mentett, nem mentett tartalom keresése, könyvtár fogalma saját könyvtár, más könyvtára, jelszó a jelszó lényege, jelentősége).
4. A hálózat korlátolt, ellenőrzött használata (néhány címszó keresése saját iskola honlapja, időjárás jelentés, műsorújság).
5. Közösségi oldalakra kapcsolódás segítséggel, a kapcsolódás, adatok felrakása, kapcsolat létesítése. E-mail cím létesítése, levelezés társakkal.
6. A lehetséges (meglévő) technikával egyéb kapcsolat létesítése, fogadás, elutasítás.
7. Óvatosság a kapcsolatok létesítése során.
8. Közös szabályrendszer felállítása, a korlátok elfogadása és betartása (személyiségi jog, intim szféra, időkorlátok elfogadása).
9. Saját adatok korlátozott, megfontolt használata, a kapott információk valóságtartalmának mérlegelése.
10. Ismeretlen honlapok használatának elutasítása.
11. Az interneten keresztül történő vásárlások, pénzes játékok elutasítása.
12. Szem kímélése (távolság a képernyőtől, hangerő szabályozása, hosszabb ideig tartó munka megszakítása mozgással, néhány mozgásforma elsajátítása és gyakorlása).

**Fogalmak:** A számítógépen lévő rövidítések, feliratok és azok értelmezés: egér, billentyű, kattintás, touchpad.

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                          |                   |
|-------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  | <b>2. Irodatechnika</b>                                                                                                  | <b>óraszám: 6</b> |
| <b>A témakör nevelési fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    | 1. Az eszközöket célszerűen és biztonságosan működtetni.<br>2. A megismert számítógép perifériákat célszerűen használni. |                   |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                          |                   |
| <b>Fejlesztési tevékenységek:</b><br>1. Telefonálni (vezetékes, mobil és számítógépes lehetőségek megismerése).<br>2. DVD, MP3, Blu-ray lejátszót-t kezelni.<br>3. A fényképezőgépet használni (digitális fényképezés, telefonnal fényképezés).<br>4. Fénymásolás segítséggel, fénymásolást figyelemmel kísérni (a papírtöltés és az elkészült munka észlelése).<br>5. Nyomtatás (segítséggel). |                                                                                                                          |                   |
| <b>Fejlesztési ismeretek:</b><br>1. Telefon, mobiltelefon használata („okostelefon”).<br>2. Ismerős számot hívni, röviden, lényegyet közölni. Segélykérő telefonszámot ismerni.                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                          |                   |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| 3. CD- és DVD-lejátszó használata segítséggel. (CD/DVD a számítógépen.) MP3 formátumot használó készülék megfelelő használata.<br>4. A készüléket szakszerűen használni.<br>5. Fényképezőgép (telefon fényképező funkciója) használata (digitális fényképezés).<br>6. Fénymásolás (segítséggel).<br>7. Nyomtatás (segítséggel).                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
| <b>Tanulói tevékenységek</b><br>1. DVD lejátszóba lemez behelyezése, kivétel a lejátszóból, tokba helyezés, a tárolás módja, pendrive használat és védelem.<br>2. DVD-lemezek kiválasztása, lejátszása.<br>3. Telefonkészülékek.<br>4. A készülék működtetése (töltés, tárolás), a kulturált játék és zenehallgatás szabályainak elsajátítása (időtartam, hangerő).<br>5. Telefonhívás kezdeményezése, elköszönés, a telefonálás időbeli és pénzügyi vonatkozásainak tudatosítása.<br>6. Fényképkészítés gyakorlása természetes fényben és vakuval.<br>7. Az elkészült képek megsejmlélése a képernyőn, a fotók minőségének bírálata (jól sikerült, nem jól sikerült), a kiválasztott kép kinyomtatása.<br>8. Másolás a készülék (önálló) beállítása nélkül.<br>9. Kisebb feladatok teljesítése, adott oldalak lemásolása.<br>10. A nyomtató előkészítése a nyomtatáshoz (papírmennyiség ellenőrzése).<br>11. Az előzetesen elkészített dokumentum (levél, önéletrajz, meghívó) kinyomtatása. |
| <b>Fogalmak:</b> Elektromos hálózat, elem, halk hangos, tárolás, hőérzékeny, porvédelem, tisztítás, karcolás, CD (DVD), szabályos működés, érzékeny a hőre, karcolásra, Dvd lemez, kiad, betesz, fényérzékeny, átállítás, nagyítás, kicsinyítés, nyomtatás, papírtöltés, üzemmód, egyoldal, kétoldal, pendrive használat és védelem.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                          |

| Témakör                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      | 3. Dokumentumkészítés                                                                                                                   | óraszám: 10 |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------|
| <b>A témakör nevelési fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | 1. Igényes munkát végezni.<br>2. Dokumentumot készíteni, kinyomtatni megfelelő helyre eljuttatni (e-mailt elküldeni, plakátot kitenni). |             |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                         |             |
| <b>Fejlesztési tevékenységek:</b><br>1. Egyszerű számítógépes rajzot készíteni (segítséggel).<br>2. Egyéni ötletek, tervek alapján újabb alkotásokat készíteni.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |                                                                                                                                         |             |
| <b>Fejlesztési ismeretek:</b><br>1. Egyszerű szerkesztőprogramok közül adott program alkalmazása.<br>2. Szöveg- és ábrakészítés.<br>3. Egyéni alkotás készítése.<br>4. Az elkészült dokumentum elhelyezése a könyvtárban.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                         |             |
| <b>Tanulói tevékenységek</b><br>1. Egyszerű rajzok, ábrák, szövegrészletek alkotása a számítógéppel.<br>2. Szöveg változtatása formai (betűtípus, nagyság, sortávolság, bekezdés), tartalmi (hibák javítása, szövegrészek törlése).<br>3. Dokumentum szerkesztése, ábra rajzolása, kép beillesztése (képes rajzos szöveges alkotások készítése előre megbeszélt témában plakát készítése iskolai ünnepélyre).<br>4. Önéletrajz, levél írása.<br>5. Színválasztás, színezés, törlés, új lap kérése.<br>6. A célnak megfelelően a szöveg stílusának, nagyságának változtatása (levél barátnak, |                                                                                                                                         |             |

|                                                                                                                                    |
|------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| tanárnak, szülőnek).                                                                                                               |
| Az elkészült dokumentum mentése, elhelyezése a könyvtárban, a dokumentum visszakeresése, újbóli megnyitása, a tartalom módosítása. |
| <b>Fogalmak:</b> Betű- és számbillentyű rajzlap, vonal, ecset, színek, pontos másolás, magánjellegű adatok, önéletrajz.            |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                   |
|----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------|
| <b>Témakör</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   | <b>4. Játékprogramok</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            | <b>óraszám:12</b> |
| <b>A témakör nevelési fejlesztési céljai</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     | 1.A játékfüggőséget elkerülni.<br>2.A játékot következetesen végig játszani, az eredményt elfogadni.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                   |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                   |
| <b>Fejlesztési tevékenységek:</b><br>A megismert játékot egyre jobb eredménnyel teljesíteni.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                   |
| <b>Fejlesztési ismeretek:</b><br>1. Eltérő típusú játékprogramok megismerése.<br>2. A játékok körét bővíteni.                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                   |
| <b>Tanulói tevékenységek:</b><br>1. A játék többféle irányítása szerinti (navigálás az egérrel, billentyűvel, külső eszközzel).<br>2. Stratégiai játékok (hosszabb ideig, egyre bővülő tartalommal).<br>3. Stratégiai játékok játéka a géppel, hálózat segítségével, társsal (sakk, memory, pasziánsz).<br>4. Tananyaghoz szorosabban kapcsolódó oktató játékok (egyre nagyobb önállósággal részt venni a játékban).<br>5. Képek készítése (néhány kocka rajzfilm) segítségével. |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                   |
| <b>Fogalmak: A megismert játék elnevezése, a játszáshoz szükséges fogalmak ismerete.</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                         |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                   |
| <b>Összegzett tanulási eredmények a 12. évfolyam végén</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                       | A tanuló képes<br>1. a környezetében meglévő számítástechnikai eszközök rendeltetésszerű, balesetmentes használatára,<br>2. a technikai fejlődés által biztosított lehetőségek sikeres alkalmazására (segítséggel, irányítással), szabadidejének tartalmas eltöltésére az információs eszközök alkalmazásával,<br>3. a számítógépes függőség kialakulásának elkerülésére az egészség megóvásának szem előtt tartására az eszközök használata során. |                   |

## Ének-zene

A tantárgy célja a ritmus, a zene, az ének, az együtt éneklés segítségével a tanulók számára közösségi élmény szerzése, az érzelmek kifejezésének, az ünnepek hangulatának megélése. A művészeti tantárgyak tanításának fontos célja a mindennapi életben előforduló zenével, énekléssel összefüggő helyzetekben tudjanak eligazodni. Ismerjék meg a magyar nép és más nemzetek dalait, a klasszikus műveket és az igényes kortárs zenét. Az iskolai ének-zene óra elsősorban nem az ismeretszerzés célját szolgálja, hanem törekszik a pozitív zenei élmények, gyakorlati tapasztalatok és a művészeti alapkultúra megszerzésére. A tanóra élményforrásai elsősorban a közös éneklés, egyszerű hangszeres zenélés és az elmélyült zenehallgatás. A tanóra célja az esztétikai és érzelmi élménynyújtás, a zene iránti érdeklődés felkeltése, az éneklés, énekes játékok megkedveltetése, valamint a zenei képességek fejlesztése, zenei ízlésformálás, gátlásoldás. A zenei nevelés hatással van a testi, szellemi fejlődésre, gazdagítja a gyermekek érzélemlát, hozzájárul a személyiség sokoldalú fejlődéséhez. A zenei befogadói kompetenciák fejlesztése törekszik az érzelmi és intellektuális befogadás egyensúlyára, amelyben a jól megválasztott, igényes hangzású művek figyelmes meghallgatásának kell érvényesülnie, ezzel megalapozható a tanulók zenehallgatási magatartása.

### JAVASOLT ÓRAKERET

| Tematikai egység            | 11. | 12. | 11-12. |
|-----------------------------|-----|-----|--------|
| Népdalok - Ünnepkörök dalai | 19  | 19  | 38     |
| Ritmus- és hallásfejlesztés | 10  | 10  | 20     |
| Zenehallgatás               | 7   | 7   | 14     |

11.

#### évfolyam

| Témakör                               | 1. Népdalok - Ünnepkörök dalai                                                                                                                            | Javasolt óraszám: 19 óra |
|---------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------|
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai | 1. Az éneklés, és a zene öröme átélése.<br>2. A nemzeti ünnepeinket ismerni, a Himnusz, a Szózatot felismerni és énekelni, az ünnep jelentőségét átélése. |                          |

| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fejlesztési tevékenységek</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Együttműködni a daltanulásban.</li> <li>2. Az alkalomnak megfelelő dalt előadni.</li> <li>3. Az ünnep jelentőségét átérezni.</li> <li>4. A Himnuszt és a Szózatot felismerni, énekelni.</li> <li>5. Részt venni közös táncban, a lépéseket utánozni.</li> </ol> |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                       |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <ol style="list-style-type: none"><li>1. Magyar dalok.</li><li>2. Magyar táncok.</li><li>3. Más népek dalai.</li><li>4. Családi, egyházi, társadalmi ünnepek dalai.</li><li>5. Nemzeti ünnepeink dalai.</li></ol>                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Tanulói tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                      |                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <ol style="list-style-type: none"><li>1. Daltanulás: ismerkedés hazai és más népek dalaival.</li><li>2. Jeles ünnepekkel kapcsolatos dalok tanulása.</li><li>3. Megemlékezés a Nemzeti ünnepekről, Himnusz, Szózat, toborzók éneklése.</li><li>4. Kétlépéses csárdás, galopp táncolása.</li></ol> |                                                                                                                                                                                                                                                                       |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                   | Az adott dalban található ismeretlen szavak, szófordulatok. Csárdás, galopp, nép, ország, nemzet, nyelv, cseh, szlovák, angol, francia, orosz, ír, német, lengyel. Történelmi eseményekkel kapcsolatos fogalmak. A dalban található ismeretlen szavak, szófordulatok. |

| Témakör                               | 2. Ritmus- és hallásfejlesztés                 | Javasolt óraszám:<br>10 óra |
|---------------------------------------|------------------------------------------------|-----------------------------|
| A témakör nevelési-fejlesztési céljai | Pontosan, szépen átélten, kifejezően énekelni. |                             |

|                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fejlesztési ismeretek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Ritmikai és dinamikai gyakorlatok.</li> <li>2. Ritmushangszerek használata.</li> <li>3. Tempóérzékeltető gyakorlatok.</li> <li>4. Ritmushangszerek használata.</li> <li>5. Hang- és hallásfejlesztés.</li> <li>6. Táncok.</li> <li>7. Táncok eltérő zenére.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Tanulói tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>1. A szép éneklés gyakorlása a dinamikai változások figyelembevételével.</li> <li>2. Ritmus, dallamtöredék alapján dal felismerése - versenyek, analóg feladatok adása egymásnak.</li> <li>3. Szöveg, dallam, ritmus egységének érzékeltetése.</li> <li>4. Dallam és tempó követése.</li> <li>5. Hangmagasság differenciálása.</li> <li>6. Ritmushangszerek megszólaltatása, megnevezése, megkülönböztetése.</li> <li>7. Dalok összekapcsolása dal, szöveg, zene, ritmus szerint.</li> <li>8. Egyszerű táncok előadása, ének, lépés ritmusának összehangolása.</li> <li>9. Diszkó tánc, régi korok táncai (keringő, csárdás).</li> </ol> |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Fogalmak</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 | <p>Halkan, erősen, közép erősen, nagyon erősen. Szöveg, dallam, ritmus, hangszín, hangerő, skálázás, halk, lág, zümmögő, hangos, élénken, lassan, gyorsan, cintányé, dobok, triangulum, maracas, agogo, bongó, dobok, csörgődob, érintés, bújás, körtánc, pörgés, forgás, kifordulás, guggolás,</p> |
| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                   |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <b>Fejlesztési tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |
| <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Dalokat a tempó és dinamika pontos visszaadásával énekelni.</li> <li>2. Ismerni és használni a ritmushangszereket.</li> <li>3. Az ismert dalok dallamát ritmushangszerrel kísérni.</li> <li>4. Észrevenni a dalokban a hangmagasságbeli különbségeket.</li> <li>5. Részt venni a közös táncban, a ritmust érezni a lépéseket utánozni.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                     |                                                                                                                                                                                                                                                                                                     |

|                |                         |                                          |
|----------------|-------------------------|------------------------------------------|
| <b>Témakör</b> | <b>3. Zenehallgatás</b> | <b>Javasolt óraszám:</b><br><b>7 óra</b> |
|----------------|-------------------------|------------------------------------------|

|                                              |                                                                                                                                                                                |
|----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>A témakör nevelési-fejlesztési céljai</b> | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Megismerni zenei stílusokat, mások zenei ízlését tiszteletben tartani.</li> <li>2. A zenei ízlést alakítani, fejleszteni.</li> </ol> |
|----------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                      |  |
|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <b>Fejlesztési tevékenységek</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zenét figyelmesen hallgatni.</li> <li>2. A már tanult dallamokat felismerni.</li> <li>3. A különböző feldolgozásokban az azonosságokat felismerni.</li> <li>4. Hallott dallamrészlet felismerése.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |  |
| <b>Fejlesztési ismeretek</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Népdal.</li> <li>2. Műdal.</li> <li>3. Dallamok, dallamrészletek felismerése.</li> <li>4. Tánczene hallgatása más-más feldolgozásban.</li> <li>5. Dallamok, feldolgozások, komolyzenei részletek meghallgatása.</li> <li>6. Közismert komolyzenei részletek meghallgatása. (Egy kiállítás képei. Örömóda. Passió. Péter és a farkas).</li> <li>7. Zenés darabok megismerése (Macskák, A dzsungelkönyve, István a király, János vitéz)</li> </ol>                                                                                                                                            |  |
| <b>Tanulói tevékenységek</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Népdalok hallgatása, csokorba gyűjtése (dalok felismerése dallamuk alapján).</li> <li>2. Műdal hallgatása (ismert előadó hangjának felismerése, kedvencdalok megtanulása, együtt éneklés az előadóval).</li> <li>3. Táncdal, tánczene hallgatása különböző feldolgozásban.</li> <li>4. Dallamok meghallgatása, feldolgozások összehasonlítása.</li> <li>5. A zene hatásának megbeszélése.</li> <li>6. Zenés darabok megtekintése, történetének megismerése, szereplők, jellemző dallamok a műből.</li> <li>7. Dalrészletek és darabok, szereplők csoportosítása (összetartozók).</li> </ol> |  |

|                                                                    |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|--------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b>                                                    | Dalban szereplő népies kifejezések magyarázata. A dalban szereplő ismeretlen szavak, szófordulatok. táncdal, tánczenekar, szólóének, dallam, feldolgozás, részlet énekes, énekszólam, hangszerkíséret, vonósnégyes, karmester, szimfónia, hangszerek nevei, zeneszerzők, előadók, szólamok, ritmus, tánc, hangzás, szólóének, magasabb, mélyebb dallamjárás                                |
| <b>Összegzett tanulási eredmények a 9. évfolyamos ciklus végén</b> | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zenei ízlés alakítása. Az éneklés és zenélés közösség formáló erejének megtapasztalása, szabad idejének az aktív és passzív zenéléssel tartalmassá tétele.</li> <li>2. Tíz- tizenöt dalt (a dal hangulatának megfelelően, lehetőleg tisztán, pontos ritmusban, helyes szövegkezeléssel, formálással) egyénileg, vagy közösen előadni.</li> </ol> |

12.

### évfolyam

| <b>Témakör</b>                                    | <b>1. Nép dalok - Ünnepek körök dalai</b>                                                                                                                                                                             | <b>Javasolt óraszám:<br/>19 óra</b> |
|---------------------------------------------------|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|-------------------------------------|
| <b>A témakör nevelési-<br/>fejlesztési céljai</b> | <ol style="list-style-type: none"> <li>3. Az éneklés, és a zene örömét átérezni.</li> <li>4. A nemzeti ünnepeinket ismerni, a Himnuszt, a Szózatot felismerni és énekelni, az ünnep jelentőségét átérezni.</li> </ol> |                                     |

| <b>Fejlesztési ismeretek és tevékenységek</b>                                                                                                                                                                                                                                                                                               |
|---------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fejlesztési tevékenységek</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>6. Együttműködni a dal tanulásban.</li> <li>7. Az alkalomnak megfelelő dalt előadni.</li> <li>8. Az ünnep jelentőségét átérezni.</li> <li>9. A Himnuszt és a Szózatot felismerni, énekelni.</li> <li>10. Részt venni közös táncban, a lépéseket utánozni</li> </ol> |

**Fejlesztési ismeretek**

1. Magyar dalok.
2. Magyar táncok.
3. Más népek dalai.
4. Családi, egyházi, társadalmi ünnepek dalai.
5. Nemzeti ünnepeink dalai.

**Tanulói tevékenységek**

1. Daltanulás: ismerkedés hazai és más népek dalaival.
2. Jeles ünnepekkel kapcsolatos dalok tanulása.
3. Megemlékezés a Nemzeti ünnepekről, Himnusz, Szózat, toborzók éneklése.
4. Kétlépéses csárdás, galopp táncolása.

**Fogalmak**

Az adott dalban található ismeretlen szavak, szófordulatok. Csárdás, galopp, nép, ország, nemzet, nyelv, cseh, szlovák, angol, francia, orosz, ír, német, lengyel. Történelmi eseményekkel kapcsolatos fogalmak. A dalban található ismeretlen szavak, szófordulatok.

| <b>Témakör</b>                                    | <b>2. Ritmus- és hallásfejlesztés</b>          | <b>Javasolt óraszám:</b><br><b>10 óra</b> |
|---------------------------------------------------|------------------------------------------------|-------------------------------------------|
| <b>A témakör nevelési-<br/>fejlesztési céljai</b> | Pontosan, szépen átélten, kifejezően énekelni. |                                           |

**Fejlesztési ismeretek és tevékenységek****Fejlesztési tevékenységek**

1. Dalokat a tempó és dinamika pontos visszaadásával énekelni.
2. Ismerni és használni a ritmushangszereket.
3. Az ismert dalok dallamát ritmushangszerrel kísélni.
4. Észrevenni a dalokban a hangmagasság béli különbségeket.
5. Részt venni a közös táncban, a ritmust érezni a lépéseket utánozni.

**Fejlesztési ismeretek**

1. Ritmikai és dinamikai gyakorlatok.
2. Ritmushangszerek használata.
3. Tempóérzékeltető gyakorlatok.
4. Ritmushangszerek használata.
5. Hang- és hallásfejlesztés.

6. Táncok.
7. Táncok eltérő zenére.

#### **Tanulói tevékenységek**

1. A szép éneklés gyakorlása a dinamikai változások figyelembevételével.
2. Ritmus, dallamtöredék alapján dal felismerése - versenyek, analóg feladatok adása egymásnak.
3. Szöveg, dallam, ritmus egységének érzékeltetése.
4. Dallam és tempó követése.
5. Hangmagasság differenciálása.
6. Ritmushangszerek megszólaltatása, megnevezése, megkülönböztetése.
7. Dalok összekapcsolása dal, szöveg, zene, ritmus szerint.
8. Egyszerű táncok előadása, ének, lépés ritmusának összehangolása.
9. Diszkó tánc, régi korok táncai (keringő, csárdás).

#### **Fogalmak**

Halkan, erősen, közép erősen, nagyon erősen. Szöveg, dallam, ritmus, hangszín, hangerő, skálázás, halk, lágy, zümmögő, hangos, élénken, lassan, gyorsan, cintányér, dobok, triangulum, maracas, agogo, bongó, dobok, csörgődob, érintés, bújás, körtánc, pörgés, forgás, kifordulás, guggolás,

|                |                         |                                          |
|----------------|-------------------------|------------------------------------------|
| <b>Témakör</b> | <b>3. Zenehallgatás</b> | <b>Javasolt óraszám:</b><br><b>7 óra</b> |
|----------------|-------------------------|------------------------------------------|

|                                                   |                                                                                                                                                                                |
|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>A témakör nevelési-<br/>fejlesztési céljai</b> | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Megismerni zenei stílusokat, mások zenei ízlését tiszteletben tartani.</li> <li>2. A zenei ízlést alakítani, fejleszteni.</li> </ol> |
|---------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

| Fejlesztési ismeretek és tevékenységek                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                  |  |
|-----------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|--|
| <b>Fejlesztési tevékenységek</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zenét figyelmesen hallgatni.</li> <li>2. A már tanult dallamokat felismerni.</li> <li>3. A különböző feldolgozásokban az azonosságokat felismerni.</li> <li>4. Hallott dallamrészlet felismerése.</li> </ol>                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                 |  |
| <b>Fejlesztési ismeretek</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Népdal.</li> <li>2. Műdal.</li> <li>3. Dallamok, dallamrészletek felismerése.</li> <li>4. Táncczene hallgatása más-más feldolgozásban.</li> <li>5. Dallamok, feldolgozások, komolyzenei részletek meghallgatása.</li> <li>6. <b>Közismert komolyzenei részletek meghallgatása.</b><br/>Vivaldi: A négy évszak</li> <li>7. <b>Zenés darabok megismerése</b><br/>Grieg, Peer Gynt/Tavaszi reggel , Smetana, Moldva/Első rész ,<br/><br/>Bartók, Divertimento/2. tétel, Csajkovszkij: Diótörő , Muszorgszkij-Ravel: Egy kiállítás képei ,Bizet: Arles-i lány szvit/Farandole Mozart: Nyitányok (Sevillai borbély, Varázsfuvola, Così fan tutte... Haydn: Óra Szimfónia/3. tétel<br/>Mozart: Török induló</li> </ol> |  |
| <b>Tanulói tevékenységek</b> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Népdalok hallgatása, csokorba gyűjtése (dalok felismerése dallamuk alapján).</li> <li>2. Műdal hallgatása (ismert előadó hangjának felismerése, kedvencdalok megtanulása, együtt éneklés az előadóval).</li> <li>3. Tánccdal, táncczene hallgatása különböző feldolgozásban.</li> <li>4. Dallamok meghallgatása, feldolgozások összehasonlítása.</li> <li>5. A zene hatásának megbeszélése.</li> <li>6. Zenés darabok megtekintése, történetének megismerése, szereplők, jellemző dallamok a műből.</li> <li>7. Dalrészletek és darabok, szereplők csoportosítása (összetartozók).</li> </ol>                                                                                                                    |  |

|                 |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                              |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <b>Fogalmak</b> | Dalban szereplő népies kifejezések magyarázata. A dalban szereplő ismeretlen szavak, szófordulatok. tánccdal, táncczenekar, szólóének, dallam, feldolgozás, részlet énekes, énekszólam, hangszerkíséret, vonósnégyes, karmester, szimfónia, hangszerek nevei, zeneszerzők, előadók, szólamok, ritmus, tánc, hangzás, szólóének, magasabb,mélyebb dallamjárás |
|-----------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|

|                                                                                            |                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                                            |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|
| <p><b>Összegzett<br/>tanulási<br/>eredmények a 10.<br/>évfolyamos ciklus<br/>végén</b></p> | <ol style="list-style-type: none"> <li>1. Zenei ízlés alakítása. Az éneklés és zenélés közösség formáló erejének megtapasztalása, szabad idejének az aktív és passzív zenéléssel tartalmassá tétele.</li> <li>2. Tíz- tizenöt dalt (a dal hangulatának megfelelően, lehetőleg tisztán, pontos ritmusban, helyes szövegkezeléssel, formálással) egyénileg, vagy közösen előadni.</li> </ol> |
|--------------------------------------------------------------------------------------------|--------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------------|